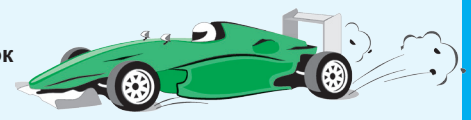
АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 6 (1750)
2 червня 2026 р., вівторок

❍ *ЕПОХА ЗМІН*

ВІТАЄМО НОВООБРАНОГО РЕКТОРА З ПЕРЕМОГОЮ!

Під час виборів ректора ХНАДУ, що відбулися 28 травня, директор Навчально-наукового інституту міжнародної освіти і співпраці, кандидат технічних наук, доцент кафедри будівельних і дорожніх машин Антон Павлович Холодов здобув переконливу перемогу.

Після здобуття вищої освіти за спеціальністю «Автоматизоване управління технологічними процесами» все професійне життя Антона Павловича пов'язане з нашим університетом.

Саме в Автодорожньому А. П. Холодов зростав як викладач, учений і керівник, пройшовши всі професійні сходинки. Успішно захистив кандидатську дисертацію та здобув звання доцента, продовжує активно займатися науково-публікаційною діяльністю. У різні роки Антон Павлович був помічником декана механічного факультету з профорієнтаційної роботи, питань випуску спеціалістів і зв'язків із виробництвом, а також з міжнародної співпраці. Працював заступником декана факультету підготовки іноземних громадян (нині ННІ МОС).

Для А. П. Холодова Харківський національний автомобільно-дорожній університет – це не лише місце роботи, а частина родинної історії. Нині Антон Павлович є представником династії викладачів, адже саме тут працювали його дідусь і батько, сформувавши в ньому особливе відчуття відповідальності за майбутнє рідної альма-матер.

Увесь цей час А. П. Холодов спеціалізується на розвитку міжнародного партнерства, сприянні науково-дослідницькій співпраці та підтримці освіти, інтеграції світових академічних стандартів у програми ХНАДУ й просуванні інноваційних освітніх технологій для дистанційного навчання та диджиталізації в будівництві.

У царині міжнародної діяльності Антон Павлович має реальний досвід і знання: бере активну участь у підготовці й виконанні наукових та освітніх міжнародних проєктів і грантів, у використанні сучасних інформаційних технологій і створенні цифрових рішень; очолює ініціативи, пов'язані з мікрокредитними курсами для майбутніх менеджерів у будівельній галузі та впроваджує ідеї сталого розвитку й модернізації інженерної освіти відповідно до європейських стандартів.

Цілком закономірно, що на посаді ректора першочерговим завданням для Антона Павловича стане наукова й міжнародна діяльність, що надасть університету нові перспективи та ресурси, а нова внутрішня політика забезпечить усім, хто зараз працює і навчається в ХНАДУ, організаційну підтримку та простір для професійного зростання й творчості.

Бути ректором ХНАДУ в цей надважкий час – це величезна особиста відповідальність не тільки за сьогодення, але й за те, яким університет буде завтра. Саме зараз на чолі з Антоном Павловичем спільними зусиллями ми маємо зберегти сильні академічні традиції, модернізувати освітній процес і відновити командну роботу, ефективно використовуючи потужний досвід колективу.

Впевнені, що під керівництвом ректора А. П. Холодова ХНАДУ стане закладом вищої освіти, який формує виробничо-економічну спроможність нашої країни, адже інженерна освіта надає не лише фундаментальні знання, але й практичні інструменти для прийняття рішень, розвитку бізнесу, зміцнення громад і підтримки державної політики.

Завдяки зусиллям усього колективу й нового ректора наш університет залишатиметься тим простором можливостей і відповідальності за прийняті рішення, які працюватимуть на відновлення й розвиток країни, а наші випускники матимуть професійну перспективу для реалізації свого потенціалу саме в Україні.

Віримо, що в міжнародному освітньому просторі ХНАДУ стане могутнім, успішним і конкурентним!

Щиро вітаємо Антона Павловича з перемогою на виборах ректора Харківського національного автомобільно-дорожнього університету!

Бажаємо йому виважених і впевнених рішень, консолідації нової команди управлінців і натхнення, успішної реалізації планів і привабливих ініціатив для сталого розвитку рідної альма-матер.

Колектив ХНАДУ

ШАНОВНІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ, СПІВРОБІТНИКИ І ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ!

Організаційний комітет і Виборча комісія висловлюють щиру подяку всім учасникам виборчого процесу за активну участь у другому турі виборів!

Завдяки вашій високій явці вибори 28 травня 2026 р. визнані такими, що відбулися.

Згідно з протоколом Виборчої комісії у другому турі виборів ректора ХНАДУ із 541 виборця взяли участь 426 осіб (78,7 %).

За результатами голосування кандидати на посаду ректора Харківського національного автомобільно-дорожнього університету набрали таку кількість голосів:

– Батракова Анжеліка Геннадіївна – 187 голосів, що становить 43,9 % від кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені для голосування;

– Холодов Антон Павлович – 229 голосів, що становить 53,7 % від кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені для голосування;

– не підтримали жодного кандидата – 8, що становить 1,9 % від кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені для голосування;

– недійсних бюлетенів – 2.

Критерієм перемоги в другому турі є набрання кандидатом понад 50 % голосів осіб, які взяли участь у голосуванні.

Отже, Організаційний комітет визнав переможцем виборів ректора Харківського національного автомобільно-дорожнього університету Холодова Антона Павловича.

З повагою, Організаційний комітет і Виборча комісія

❍ ТРІУМФ

МІЖНАРОДНЕ ВИЗНАННЯ

У травні в Дубаї (ОАЕ) відбувся IV чемпіонат Світу з науки, освіти, технологій та мистецтва, де взяли участь 309 науковців, педагогів, винахідників і митців із 15 країн світу.

На конкурс було представлено роботи у 36 галузях науки й освіти та шести видах мистецтва, за підсумками якого 212 учасникам і 28 командам було вручено 50 комплектів нагород (золоті, срібні, бронзові).

До складу міжнародного журі увійшли 11 лауреатів Нобелівської премії, що підтверджує високий рівень і престижність конкурсу.

Гордимося тим, що серед колективів, які вибороли золоті нагороди чемпіонату, збірна команда факультету управління та бізнесу у складі в.о. ректора, проректора з наукової роботи, професора кафедри менеджменту Іллі Дмитрієва, професорки кафедри економіки і підприємництва Інни Шевченко, завідувачки кафедри економіки і підприємництва професорки Оксани Дмитрієвої, а також здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня Кіри Стогул та Іллі Білостоцького.

Переможцями цьогорічного чемпіонату в командному заліку стали і викладачі та здобувачка вищої освіти кафедри менеджменту, які також вибороли золоті нагороди.

Це професорки Оксана Криворучко, Надія Попова, Ірина Федотова, доценти Лариса Ачкасова, Андрій Близнюк, Надія Бочарова, Тетяна Водолажська, Ольга Гетьман, старша викладачка Яна Величко та здобувачка вищої освіти магістерського рівня Владислава Клапоух.

Золоті нагороди виборола і команда дорожньо-будівельного факультету у складі доцентки кафедри будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім О.К. Біруля Яни Догадайло і здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти Дар'ї Олійник, Дмитра Бороха, Миколи Сніжка та Давида Ведмідька.

Участь у міжнародному чемпіонаті стала важливим кроком у розвитку академічної та наукової співпраці, популяризації результатів наукових досліджень і представлення здобутків української освіти на міжнародній арені.

Високі результати науковців і здобувачів нашого університету підтвердили їхню конкурентоспроможність та здатність успішно презентувати власні напрацювання у світовому професійному середовищі.

Це високе визнання стало результатом наполегливої праці, командної взаємодії, постійного професійного розвитку та прагнення до впровадження сучасних підходів у науковій, освітній і проєктній діяльності.

Пишаємося досягненнями викладачів і студентів нашого ЗВО та дякуємо організаторам чемпіонату за високий рівень його проведення, а також за можливість професійного обміну досвідом і підтримку розвитку науки та освіти.

Щиросердно вітаємо команди факультетів управління та бізнесу і дорожньо-будівельного з міжнародним визнанням та бажаємо їм невичерпної енергії, нових ідей і професійного натхнення для підкорення науково-освітніх височин!

Колектив ХНАДУ

❍ КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

ПЕРЕДОВІ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ НА КОРИСТЬ КРАЇНИ

Попри виклики воєнного стану в Україні, колектив університету продовжує активну наукову діяльність.

Традиційно у травні в нашому університеті проходить міжнародна науково-технічна та науково-методична конференція.

Цьогоріч ювілейна 90-та конференція відбулася у дистанційному форматі на базі сучасних онлайн-платформ Zoom, BigBlueButton, Moodle та Google Meet, ставши головним майданчиком для презентації передових досягнень викладачів і науковців, а також потужним імпульсом для розвитку вітчизняної науки і технологій.

Нинішній науковий захід об'єднав понад 600 викладачів і науковців, майже третина із яких представляли провідні ЗВО, вітчизняні підприємства та міжнародні установи.

Під час роботи 33 секцій учасники презентували свої доробки у вигляді змістовних доповідей і відеоматеріалів, продемонструвавши високу дослідницьку активність і потужний науковий потенціал.

Зокрема, секція «**Менеджмент**» стала дієвим майданчиком для провідних фахівців, дослідників і практиків, які під час 22 змістовних доповідей обговорили сучасні тренди і виклики у сфері управління. Наукові дискусії суттєво збагатили представники академічної спільноти України: з Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця, Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, а також колеги з Української інженерно-педагогічної академії та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

До обговорення актуальних управлінських проблем долучилися і фахівці з Національного транспортного університету та представники Українського державного університету залізничного транспорту.

Під час заходу учасники обмінялися практичним досвідом і науковими ідеями, заклавши підґрунтя для майбутніх спільних наукових проєктів та інтеграції інновацій у практику менеджменту.

На секцію «**Економіка і підприємництво**» було подано 84 доповіді науковців із семи провідних ЗВО України: Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, Сумського національного аграрного університету, Харківського національного університету радіоелектроніки, Національного технічного університету «ХПІ», Державного біотехнологічного університету, Донбаської державної машинобудівної академії та Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця.

Науковий потенціал і прагнення до інновацій продемонстрували також учасники секції «**Фізичне виховання та спорт**», під час засідання якої було заслухано 12 доповідей: вісім – від ХНАДУ і чотири – з Української інженерно-педагогічної академії, Національного технічного університету «ХПІ», Харківської державної академії фізичної культури та Харківського національного медичного університету.

Доповідачі порушили фундаментальні питання збереження здоров'я сучасної молоді, модернізації системи фізичної підготовки та впровадження новітніх методів реабілітації. Окремим вектором дискусії став аналіз викликів і перспектив дистанційного навчання у спортивно-педагогічній царині.

Високий рівень зацікавленості й творчий ентузіазм учасників конференції у вирішенні цих гострих проблем закладають надійне підґрунтя для швидшого прогресу та суттєвого покращення фізичного стану студентської молоді.

Засідання секції «**Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології**» об'єднало провідних науковців, викладачів і молодих дослідників, які представили результати своїх напрацювань у сфері автоматизації, інформаційних систем і сучасних цифрових рішень.

Особливу увагу учасники приділили розвитку інтелектуальних систем керування, впровадженню інновацій у виробничі процеси та модернізації технічної освіти згідно із сучасними вимогами.

Презентовані доповіді і практичні проєкти стали основою для плідної наукової дискусії та активного обговорення перспектив міжкафедральної співпраці.

Високий рівень підготовки матеріалів і творча атмосфера підтверджує важливість конференції як ефективної платформи для обміну професійним досвідом, розвитку наукового потенціалу кафедри та визначення векторів майбутніх досліджень.

Під час роботи секції «**Облік, оподаткування та право**» було заслухано 12 доповідей від учасників із шести ЗВО: сім – від нашого університету і п'ять – від представників Національного лісотехнічного університету України (м. Львів), Луцького національного технічного університету, ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

У дослідженнях ґрунтовно розглянуто питання розвитку обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств, висвітлено сучасні тенденції функціонування податкової системи та нормативно-правового регулювання господарської діяльності.

Продовження на с. 3

❍ *КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ*

ПЕРЕДОВІ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ НА КОРИСТЬ КРАЇНИ

Продовження. Початок на с. 2

Значну увагу доповідачі приділили проблемам удосконалення організації обліку, аналізу й аудиту, розвитку інформаційного забезпечення управління, а також впливу цифровізації та інноваційних технологій на бізнес-процеси. Також було досліджено аспекти фінансової стійкості, управління ризиками та формування капіталу суб'єктів господарювання.

Науковці зробили теоретико-методичні і практичні висновки, що мають важливе прикладне значення для подальших досліджень у цій галузі.

На секції «**Транспортні технології**» було заслухано 22 наукові доповіді НПП та аспірантів кафедри, а також колег з Державного біотехнологічного університету та Гданського технологічного університету (Польща), які порушили інноваційні теми: від використання нейромереж, генетичних алгоритмів і безпілотних систем у логістиці до оптимізації міської мобільності, мультимодальних перевезень та удосконалення «холодного ланцюга» для агропродукції. Представлені дослідження викликали жвавий інтерес і сприяли плідному обміну досвідом щодо розвитку сучасних транспортних систем.

Під час засідання секції «**Екологія**» основною темою обговорення було методичне забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти усіх рівнів, розвиток компетентнісного підходу в освітньому процесі та широке впровадження STEM-технологій.

Особливу увагу 28 учасників, серед яких сім здобувачів ХНАДУ, а також 11 дослідників і викладачів з інших провідних інституцій України, привернула специфіка організації науково-дослідної роботи здобувачів третього рівня освіти, що є критично важливим для підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації.

Ця секція об'єднала представників Національного університету «Львівська політехніка», Запорізького національного університету, Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Державного університету «Житомирська політехніка», Приазовського державного технічного університету, а також Інституту енергетичних машин і систем імені А.М. Підгорного НАН України.

Секція «**Метрологія та безпека життєдіяльності**» зібрала провідних фахівців і дослідників кафедри для обговорення сучасних трендів, інноваційних рішень і викликів у галузі прецизійних вимірювань і цифрових технологій, які представили глибокі теоретичні і практичні розробки. Зокрема, професор О.В. Полярус порушив актуальні питання обробки візуалізованих вимірювальних сигналів, що має стратегічне значення для сучасних цифрових систем. Доцент А.О. Коваль ознайомив присутніх із результатами досліджень опорної моделі вимірювального каналу тиску, а доцент О.А. Коваль презентував перспективні підходи до прогнозування метрологічного стану інтелектуальних систем інтернет-речей (IoT).

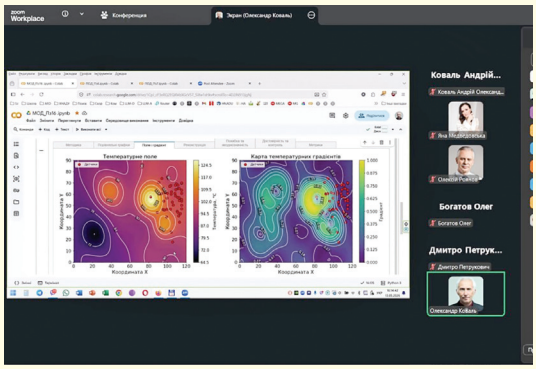
Порушені теми викликали жвавий інтерес і активні дискусії учасників, обговорення яких продемонструвало їх високу актуальність, практичну важливість для промислового сектору та вагомий внесок у розвиток сучасного навчально-наукового процесу.

Секція «**Технологія металів і матеріалознавство**» об'єднала науковців, викладачів та молодих дослідників, ставши ефективною платформою для обговорення фундаментальних і прикладних завдань у царині матеріалознавства.

Під час засідання було заслухано змістовні доповіді з новітніх методів обробки матеріалів, дослідження структури сплавів та інтеграції сучасних цифрових рішень у лабораторну практику.

Презентовані напрацювання викликали жвавий інтерес, розгорнувши серію активних професійних дискусій.

На секції «**Іноземні мови**» також вирувало жваве обговорення доповідей за участю викладачів кафедри іноземних мов та їхніх колег з інших ЗВО, які зосередилися на нагальних викликах і перспективах викладання іноземних мов в умовах дистанційного навчання, а також детально розглянули питання, пов'язані зі зростаючим використанням штучного інтелекту в освітньому процесі.

Засідання секції «**Кібербезпека**» пройшло в атмосфері глибокого наукового пошуку та високої професійної активності. Спільно з професорсько-викладацьким складом кафедри-організатора у жвавих дискусіях взяли участь провідні науковці із ЗВО-партнерів: Українського державного університету залізничного транспорту та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Міжуніверситетська синергія дозволила проаналізувати сучасні безпекові загрози з різних ракурсів: від прикладних технічних аспектів до фундаментальних наукових засад.

Програма секції була максимально адаптована до актуальних викликів сьогодення та охопила декілька стратегічних напрямів: розробку методів протидії кібератакам на автоматизовані та робототехнічні комплекси в автомобільній індустрії; побудову стійких безпекових архітектур для Інтернету речей (IoT) і хмарних сервісів; інтеграцію AI-технологій для прогнозування та моделювання ризиків у складних промислових системах; модернізацію освітніх програм відповідно до технологічних вимог Індустрії 4.0.

Особливий інтерес викликала доповідь завідувачки кафедри О.В. Крайнюк, присвячена впровадженню штучного інтелекту в освітній процес.

Обговорення питань цифровізації навчання та використання адаптивних платформ підтвердило, що використання інструментів ШІ сьогодні є критично важливою умовою для підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Високий рівень представлених результатів і практична цінність запропонованих рішень підтвердили статус кафедри кібербезпеки як потужного науково-освітнього хабу, здатного трансформувати складні виклики у високоефективні цифрові рішення.

На секції «**Транспортні системи і логістика**» відбулося активне обговорення результатів досліджень молодих науковців кафедри транспортних технологій.

Для аспірантів четвертого року навчання, які опановують освітньо-наукову програму «Транспортні системи», це засідання стало важливою платформою для відкритої наукової апробації дисертаційних робіт та індивідуальних планів.

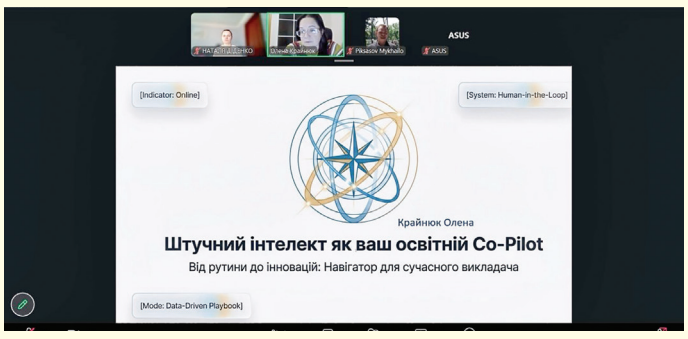
Серед ключових тем особливу увагу привернули доповіді аспірантів: Є. Сальникова (наук. кер. доц. О.П. Калініченко), який присвятив своє дослідження підвищенню ефективності організації та логістичного управління процесом доставки вантажів у міських умовах, а також Ю. Мельнікової (наук. кер. доц. О.О. Орда), яка детально розкрила тему синхронізації розкладів руху громадського транспорту із використанням евристичних методів та імітаційного моделювання.

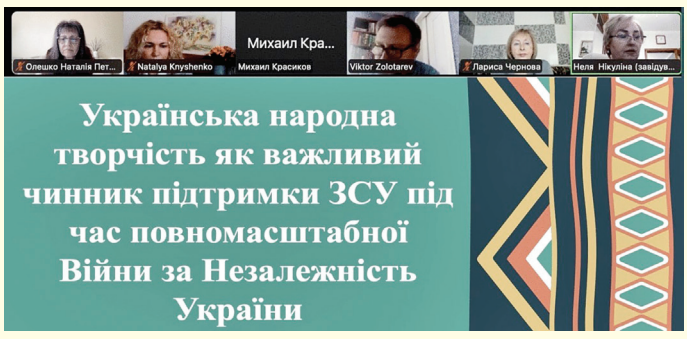
Обговорення представлених робіт проходило досить активно, під час якого учасники не лише ставили профільні запитання, але й надавали цінні поради щодо прикладної спрямованості досліджень.

Жваві дискусії навколо логістичного моделювання та евристичної оптимізації засвідчили високий науковий потенціал робіт, що сприяє формуванню дослідницьких компетентностей аспірантів та підготовці матеріалів до захисту дисертацій.

На засіданні секції «**Українознавство**» було заплановано 19 доповідей, 10 із яких (викладачів ХНАДУ) було заслухано, а 14 доповідей представили учасники з інших ЗВО України:

Закінчення на с. 4

❍ КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

ПЕРЕДОВІ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ НА КОРИСТЬ КРАЇНИ

Закінчення. Початок на с. 2 – 3

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця, Національного технічного університету «ХПІ», Державного біотехнологічного університету, Донбаського державного педагогічного університету, ДВНЗ «Харківський фаховий коледж технологій та дизайну» та Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Доповіді учасників були присвячені актуальним темам розвитку системи вищої освіти та інструментам підвищення її якості.

Під час обговорень було проаналізовано науково-дослідницьку діяльність здобувачів як чинник формування фахових компетентностей та важливість сучасного інформаційного простору для ефективної комунікації освітніх управлінців.

Окрему увагу науковці приділили соціокультурним і мовним викликам сьогодення: ролі української народної творчості у підтримці ЗСУ під час повномасштабної війни за незалежність, специфіці творення позивних українських воїнів, процесам детермінологізації в дорожньо-будівельній лексиці, а також сучасним вимогам державного стандарту до оформлення реквізитів документів в умовах мультимедійності.

На секційному засіданні «**Мовна підготовка**» викладачі кафедри продемонстрували високу активність та широку географію наукової співпраці. Захід об'єднав академічну спільноту із провідних ЗВО України та дослідників із Азербайджану, Болгарії, Вірменії, Казахстану і Туреччини.

Завдяки високому рівню організації конференції, що стала важливою платформою для обміну міжнародним досвідом та ідеями щодо оптимізації освітнього процесу, було заслухано 22 заплановані доповіді.

Колектив кафедри мовної підготовки щиро дякує колегам за високий рівень доповідей, що заклали міцне підґрунтя для майбутніх спільних соціолінгвістичних та методичних проєктів.

Секція «**Мости, конструкції і будівельна механіка**» об'єднала провідних науковців, викладачів та аспірантів навколо обговорення стратегічних питань інфраструктурного відновлення України.

Програма заходу була максимально адаптована до гострих технологічних викликів сьогодення: від розробки систем інтелектуального моніторингу технічного стану штучних споруд до впровадження новітніх конструктивних рішень у мостобудуванні, зокрема використання полегшених залізобетонних балок та модульних ферм.

Презентовані дослідження викликали жвавий інтерес і стали важливою платформою для обміну досвідом, що сприяє розвитку вітчизняної інженерної науки та мостобудівної галузі.

Під час роботи секції «**Комп'ютерні науки та інформаційні системи**» науковці, викладачі, аспіранти і студенти представили доповіді, присвячені актуальним питанням штучного інтелекту, кібербезпеки, аналізу даних та інноваційних інформаційних технологій.

Презентовані матеріали стали предметом жвавих обговорень, наочно продемонструвавши перспективи впровадження цифрових рішень в освітній процес і транспортну індустрію.

Високий рівень підготовки доповідей і творча атмосфера, що панувала під час засідання, підтвердили важливість заходу як ефективної платформи для розвитку наукового потенціалу кафедри та поглиблення міждисциплінарної інтеграції.

На секцію «**Формування мотивації професійної спрямованості випускників технічних ЗВО України засобами гуманізації та гуманітаризації навчального процесу**», проведену кафедрою філософії та педагогіки професійної підготовки, учасники представили наукові доповіді за трьома напрямами: психолого-педагогічне забезпечення навчання, роль філософської та соціально-політичної складових у підготовці інженерів, а також гуманітарний вектор розвитку технічної еліти.

Науковці висвітлили актуальні аспекти формування мотивації майбутніх фахівців, питання цифрової культури, емоційного інтелекту та етики використання штучного інтелекту.

Особливу увагу було приділено психологічній підтримці здобувачів освіти в умовах воєнного стану.

Захід сприяв ефективному обміну ідеями між НПП, підтримці міждисциплінарного діалогу та обґрунтуванню важливості гуманітаризації технічної освіти перед сучасними суспільними викликами.

На секції «**Вища математика, класичні та прикладні математичні дисципліни**» було заслухано цікаві доповіді викладачів кафедри з широкого спектру актуальних фундаментальних і методичних питань сьогодення.

Учасники конференції розглянули проблеми якісної математичної підготовки студентів технічних університетів, а також приділили особливу увагу аналізу феномену фрагментарності сприйняття інформації та його впливу на розвиток когнітивних здібностей сучасної молоді.

Важливими були питання дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі ЗВО як ключового чинника формування сучасних фахівців.

У блоці прикладних досліджень було висвітлено інноваційний метод класифікації зображень на основі ансамблю статистичних розподілів компонентів структурного опису. Доповіді підготовлені на високому науковому рівні, викликали жваві дискусії та сприяли активному обміну думками.

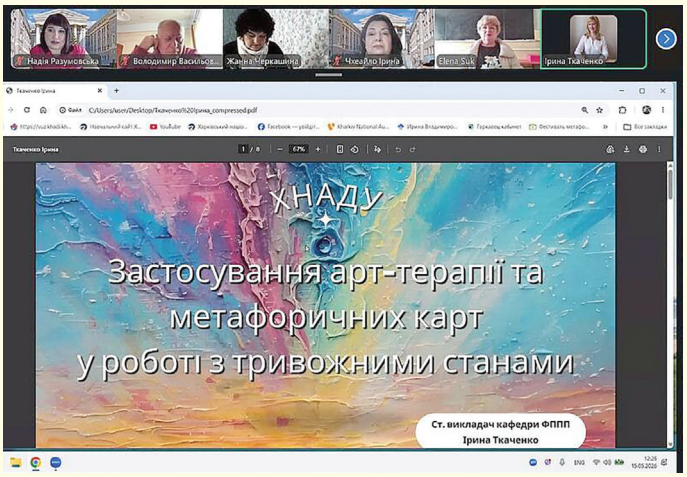
Щиро дякуємо учасникам 90-ї Міжнародної науково-технічної та науково-методичної конференції ХНАДУ за високу активність, професіоналізм і плідну співпрацю, особистий внесок яких у розвиток сучасної наукової думки, сміливі технологічні рішення та відкритий обмін досвідом є надзвичайно цінними для академічної спільноти.

Бажаємо науковцям, викладачам і молодим дослідникам невичерпного натхнення для нових відкриттів, вагомих професійних здобутків і довгоочікуваного миру.

Спільними зусиллями ми досягнемо великих успіхів у царині науки та освіти і надійно триматимемо інтелектуальний фронт України!

Владислава БАЙДАЛА,
голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених

Статтю підготовлено за відповідними матеріалами звітів кафедр та сайту ХНАДУ.

❍ *ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИЙ ЗАХІД*

ТРАЄКТОРІЯ УСПІХУ: ВІД ОСВІТИ ДО КАР'ЄРИ

Нещодавно у приміщенні LOFT STAGE Харківського національного театру опери і балету за підтримки Харківської обласної військової адміністрації відбувся масштабний щорічний профорієнтаційний захід для майбутніх вступників «Траєкторія успіху: від освіти до кар'єри», що проходив в офлайн- та онлайн-форматах.

Така промоція дала можливість цьогорічним випускникам ЗЗСО та їхнім батькам долучитися до нього з різних куточків регіону.

Наш університет разом із 20 закладами вищої освіти Харківщини став активним учасником дійства, перетворивши локацію ХНАДУ на масштабний, інтерактивний майданчик для жвавого спілкування викладачів із майбутніми абітурієнтами.

На «Траєкторії успіху: від освіти до кар'єри 2026» університет представив цікаві й презентабельні локації.

Так, під час активності «Перевірка швидкості реакції» школярі протестували власну реакцію за допомогою спеціального пристрою, відчувши себе учасниками справжнього наукового експерименту.

Продемонстрували ми і робот-маніпулятор, повністю створений студентами ХНАДУ на базі Arduino (від конструювання до написання алгоритмів керування). На цій локації учасники заходу спробували себе в ролі операторів та отримали перші практичні навички роботи з робототехнікою й автоматизованими системами.

Приємно, що серед відвідувачів традиційно жвавий інтерес викликав наш славнозвісний екоавтомобіль «ХАДІ-34», ставши справжньою родзинкою експозиції.

Показали ми і можливості 3D-сканування, під час демонстрації якого старшокласники самостійно відсканували фігурку та одразу бачили її точну цифрову 3D-модель на екрані, що засвідчило, як сучасні технології використовуються в інженерії, дизайні та створенні цифрових двійників.

Колектив викладачів – відповідальних за профорієнтаційну роботу від кожного факультету – щиро дякує організаторам за можливість бути частиною такого важливого для цьогорічних випускників заходу, що, сподіваємося, допоміг їм ознайомитися з освітніми програмами, сучасними спеціальностями та перспективами майбутнього працевлаштування.

«Траєкторія успіху: від освіти до кар'єри» стала чудовою платформою для професійної орієнтації майбутніх абітурієнтів ЗВО і, впевнені, допоможе їм визначитися зі своїми інтересами й кар'єрними орієнтирами у царині науки, технологій та інженерії.

Роман ВАСИЛЬЄВ

❍ *МЕДІАГРАМОТНІСТЬ*

НОВІ ГОРИЗОНТИ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

У часи безпрецедентних суспільних змін й викликів інформаційної епохи питання медіаграмотності стає не просто елементом загальної ерудиції, а базовою умовою національної та особистісної безпеки.

Саме цим актуальним викликам присвячено новий міжнародний проєкт Erasmus+ «Teaching Digital Media Literacy in Times of Societal Change in Ukraine»/ «Навчання цифрової грамотності у часи соціальних змін в Україні» (TeDiMeLi).

На початку травня на базі Технічного університету Дрездена (Німеччина) відбулася офіційна стартова (kick-off) зустріч консорціуму проєкту, активну участь у якій взяли представники нашого університету на чолі з керівницею проєкту команди ХНАДУ, начальницею відділу міжнародних програм і проєктів Наталею Опришко.

Проєкт об'єднав потужну команду європейських та українських закладів вищої освіти. Окрім приймаючої сторони – Технічного університету Дрездена, Університету м. Інсбрук (Австрія) та ХНАДУ, до консорціуму увійшли колеги з Черкаського державного технологічного університету, Чернігівського національного технологічного університету («Чернігівська політехніка») та Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Під час робочих сесій та дискусій у Дрездені учасники зустрічі детально проаналізували сучасний стан медіапростору в Україні. Результати досліджень, озвучені експертами, змушують серйозно замислитися: попри воєнні дії та постійне інформаційне напруження, індекс медіаграмотності в Україні останнім часом, на жаль, знижується. Початковий сплеск пильності та критичного оцінювання новин на початку повномасштабного вторгнення крок за кроком поступається місцем психологічній втомі, що робить суспільство вразливішим до маніпуляцій.

Саме тому критичні цифрові компетентності сьогодні є головним інструментом для безпечної навігації у сучасному складному інформаційному ландшафті. Без уміння розрізняти факти і фейки, розуміти алгоритми соціальних мереж та протидіяти дезінформації неможливо уявити підготовку сучасного європейського фахівця.

У цьому контексті проєкт TeDiMeLi має стратегічне значення для вищої школи України. Його ключові завдання закладено у кількох основних напрямах. По-перше, це подолання дезінформації, створення дієвих механізмів та освітніх модулів для виявлення і нейтралізації інформаційних операцій ворога. По-друге, це розвиток критичного мислення шляхом впровадження новітніх методик, які навчають студентів та викладачів аналізувати джерела, шукати першопричини та піддавати сумніву неперевірені дані. Зрештою, це удосконалення цифрових компетентностей і відповідна адаптація навчальних планів під вимоги цифрової епохи, інтеграція інструментів медіаграмотності у традиційні університетські дисципліни.

П'ятиденна програма зустрічі у Дрездені була надзвичайно насиченою. Представники нашого ЗВО долучилися до обговорення перших етапів реалізації проєкту, зокрема розробки та адаптації навчальних матеріалів із цифрової грамотності, що згодом не лише будуть впроваджені в освітній процес університету у форматі вибіркових дисциплін, але й стануть доступнішими для більш широкої громадськості Харкова та регіону у Центрі медіаграмотності, що буде створено на базі ХНАДУ під час роботи над проєктом. Окрему увагу було приділено питанням академічної доброчесності, етичного використання цифрових інструментів та синергії між українськими закладами освіти для створення єдиної стійкої освітньої екосистеми.

Участь ХНАДУ у проєкті Erasmus+ TeDiMeLi відкриває перед нашими викладачами і студентами унікальні можливості: від стажувань у провідних європейських закладах до модернізації матеріально-технічної та методичної бази навчального процесу.

Попереду на команду проєкту чекає масштабна та відповідальна робота. Проте старт у Дрездені показав, що українська вища освіта має надійну підтримку європейських партнерів і готова впевнено тримати інтелектуальну та цифрову оборону.

Запрошуємо колег та студентство стежити за оновленнями інформації на сайті нашого університету, в соціальних мережах та активно долучатися до майбутніх заходів проєкту TeDiMeLi у стінах ХНАДУ!

Відділ міжнародних програм і проєктів

❍ *НАУКОВІ ЗАХОДИ*

ОБГОВОРЮЄМО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

У травні кафедра економіки і підприємництва факультету управління та бізнесу провела IV Міжнародну наукову конференцію з проблем вищої освіти і науки «Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців в умовах глобальних викликів».

Через воєнний стан конференція проходила у дистанційному та заочному форматах із застосуванням технології дистанційного обговорення доповідей на навчальному сайті ХНАДУ.

Співорганізаторами заходу виступили: Сілезька Політехніка (м. Забже, Польща), Ризький технічний університет (м. Рига, Латвія), Університет фінансів і страхування (м. Софія, Болгарія), Мінгячевірський державний університет (м. Мінгячевір, Азербайджан), Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Казахстан).

На конференцію було подано 114 тез доповідей від учасників із закладів вищої освіти України, Азербайджану та Казахстану.

Особливо активними були представники Азербайджанських технологічного, державного аграрного та державного педагогічного університетів, Мінгячевірського державного університету, Бакинського державного університету, Алматинського технологічного університету, Казахського автомобільно-дорожнього інституту імені Л.Б. Гончарова, Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, Національного аерокосмічного університету «ХАІ», Державного біотехнологічного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Національного транспортного університету і, звичайно ж, ХНАДУ.

Організаційний комітет розглянув та рекомендував до друку тези доповідей за такими секціями:

– організація та модернізація освітнього процесу в умовах перманентних викликів (30 тез);

– цифрова трансформація як головний тренд розвитку національної системи освіти (23 тези);

– якість та зміст як індикатори розвитку освіти (21 теза);

– актуальні аспекти підготовки фахівців з економіки і підприємництва (29 тез);

– особливості викладання фізичної культури у ЗВО (11 тез).

За підсумками роботи конференції було підготовлено матеріали і резолюцію з рекомендаціями щодо сучасних напрямів та актуальних тенденцій розвитку освіти й підвищення якості підготовки фахівців в умовах перманентних викликів нестабільного освітнього середовища.

Валентина НЕСТЕРЕНКО,
доцентка кафедри ЕіП

❍ *ВИПРОБУВАННЯ. КОНКУРСИ*

ПІДТВЕРДЖУЄМО ФАХОВІСТЬ

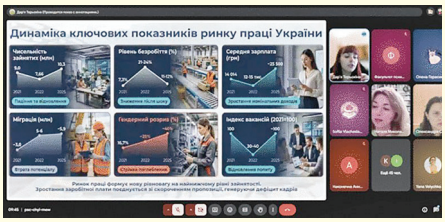
Нещодавно на базі Одеського національного економічного університету відбулися Всеукраїнські інтелектуальні змагання серед студентів спеціальності 073 «Менеджмент», що традиційно проводяться за підтримки Української Асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти.

У цьогорічних змаганнях взяли участь здобувачі вищої освіти із ЗВО Києва, Харкова, Дніпра, Запоріжжя (Хортиця), Умані, Полтави, Вінниці, Житомира, Хмельницького, Івано-Франківська, Львова, Переяслава, Тернополя, Миколаєва та Одеси, які продемонстрували знання з управління організаціями, стратегічного менеджменту й інших актуальних тем.

Цей престижний конкурс проводився для визначення найкращих студентів спеціальності «Менеджмент», а також спрямований на розвиток їхніх професійних компетентностей, ставши важливою платформою для обміну досвідом.

У конкурсі взяли участь і здобувачі кафедри менеджменту нашого університету Владислава Клапоух і Тетяна Картавцева (наук. кер. проф. О.М. Криворучко), Анастасія Резніченко (наук. кер. доц. Л.М. Ачкасова), Катерина Діхтяренко та Пилип Лунін (наук. кер. доц. Т.О. Водолажська), які здобули дипломи другого ступеня.

Варто зазначити, що журі оцінювали представлені роботи за їх актуальністю, науковою обґрунтованістю, дослідницькою глибиною, практичною значимістю та якістю аналітичного опрацювання матеріалу.

Захист конкурсних робіт проходив у форматі підсумкової науково-практичної конференції за десятьма секціями та відповідно до основних наукових напрямів досліджень учасників. Такий формат захисту забезпечив відкритий науковий обмін результатами досліджень та їх фахове рецензування. Наші учасники аргументовано презентували власні напрацювання, відповідали на запитання членів журі, чітко обґрунтовуючи отримані висновки.

Успішний захист робіт здобувачами кафедри менеджменту підтвердив належний рівень наукової підготовки, ефективний супровід і є важливим етапом подальшого розвитку їхнього дослідницького потенціалу.

Вітаємо наших здобувачів з перемогою і щиро бажаємо їм та їхнім керівницям нових наукових досягнень, кар'єрного зростання й успішної професійної реалізації!

* * * * *

У травні на базі Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка відбувся Всеукраїнський конкурс студентських наукових проєктів із галузі «Гендерні дослідження», де взяли участь і здобувачі нашого університету Дар'я Терьохіна та Нікіта Борисов.

Подані ними роботи були високо оцінені журі за актуальність, наукову обґрунтованість, дослідницьку глибину та якість аналітичного опрацювання матеріалу, а успішний захист проєктів підтвердив належний рівень їхньої підготовки.

Захист конкурсних проєктів відбувався у форматі підсумкової науково-практичної конференції, що забезпечило відкритий науковий обмін результатами досліджень та їх фахове рецензування. Учасники продемонстрували вміння аргументовано презентувати власні напрацювання, відповідати на запитання та обґрунтовувати отримані висновки.

Представлені дослідження засвідчили сформованість дослідницьких компетентностей здобувачів, їхню зацікавленість у науковій діяльності та здатність працювати в межах сучасних міждисциплінарних підходів, а досягнуті результати свідчать про системну підготовку, ефективний науковий супровід і є важливим етапом у розвитку наукового потенціалу студентів кафедри менеджменту.

Вітаємо Дар'ю Терьохіну і Нікіту Борисова, а також їхню наукову керівницю старшу викладачку кафедри менеджменту Яну Величко із визнанням і здобуттям дипломів третього ступеня.

Бажаємо їм гідних наукових досягнень, професійного зростання та успішної реалізації дослідницьких ініціатив!

Надія БОЧАРОВА, доцентка кафедри менеджменту

❍ *КОНКУРСИ*

НАША ГОРДІСТЬ

На Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Black Sea Science 2026», що відбувся нещодавно на базі Одеського національного технологічного університету, здобувачі вищої освіти кафедр економіки і підприємництва та менеджменту продемонстрували високий рівень наукової підготовки, ставши призерами і здобувши міжнародне визнання.

Конкурс «Black Sea Science» щороку проводиться під егідою Black Sea Universities Network та ISEKI-Food Association і є престижною міжнародною науковою платформою, що об'єднує талановиту студентську молодь із різних країн світу.

У 2026 році до складу журі увійшли 162 науковці, 85 із них представляли 26 країн, зокрема США, Канаду, Іспанію, Великобританію, Німеччину, Данію, Туреччину, Китай та інші.

На перший етап було подано 455 робіт із закладів вищої освіти України та світу, а до фіналу відібрано лише 25% найкращих за кожним напрямом.

Другий етап конкурсу відбувся у форматі онлайн-захистів англійською мовою.

За результатами фінальних презентацій команда кафедри менеджменту у складі Дар'ї Терьохіної та Михайла Щербаковського під керівництвом старшої викладачки Яни Величко з науковою роботою «A Comprehensive Approach to Assessing the Efficiency of Logistics Processes of Transport and Logistics Enterprises in the Context of Ind novative Changes» посіла друге місце.

А команда кафедри економіки і підпр приємництва у складі Дмитра Ковальова, Анастасії Горохової та Максима Шовкоп пляса під науковим керівництвом доцентки Тетяни Деділової посіла третє місце у галузі «Economics and Administration». Представлена ними наукова робота була присвячена актуальній проблематиці підвищення економічної ефективності автотранспортних підприємств в умовах конкурентного середовища.

Високий рівень конкуренції підтверджується результатами відбору, адже за секцією «Economics and Administration» до фінального етапу було відібрано 24 учасники із 97 поданих наукових робіт.

Фіналісти проходили багаторівневий конкурсний відбір, що включав експертне рецензування досліджень та їх публічний онлайн-захист перед міжнародним журі. Участь у такому масштабному заході дала нашим студентам чудову можливість гідно представити результати власних наукових напрацювань на міжнародному рівні.

Досягнення здобувачів факультету управління та бізнесу є свідченням їхнього наукового потенціалу, наполегливості і здатності ефективно працювати в міжнародному академічному середовищі.

Щиро вітаємо здобувачів освіти та їхніх наукових керівниць із вагомим здобутком і бажаємо подальших дослідницьких звершень, нових перемог та успішного кар'єрного розвитку!

Колектив ФУБ

ВІТАЄМО З ПЕРЕМОГОЮ

Студенти кафедри економіки і підприємництва нашого університету нещодавно взяли участь у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку», що відбувся на базі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, отримавши дипломи другого та третього ступенів.

Цей конкурс є авторитетною міжнародною платформою для апробації студентських наукових досліджень та розвитку академічної мобільності.

Його метою є стимулювання наукової активності молоді, формування сучасного наукового мислення та пошук ефективних рішень у сфері управління, соціальних і поведінкових наук у контексті реалізації принципів сталого розвитку.

Під час проведення конкурсу учасники проходили багаторівневий відбір, що включав експертне оцінювання наукових робіт і підсумкову презентацію досліджень на науково-практичній конференції.

Тішимося тим, що за підсумками конкурсу здобувачі вищої освіти факультету управління та бізнесу Дмитро Ковальов та Анастасія Горохова нагороджені відповідно дипломами другого і третього ступеня. Наукове керівництво дослідженнями здійснювала доцентка кафедри економіки і підприємництва Тетяна Деділова, яка була відзначена подякою організаторів за високий рівень їхньої фахової підготовки та вагомий внесок у розвиток студентської науки.

Досягнення студентів ХНАДУ є свідченням високого рівня їхньої наукової підготовки, актуальності досліджень та здатності успішно представляти результати своєї роботи на міжнародному рівні.

Щиро вітаємо Дмитра Ковальова, Анастасію Горохову та їхню наукову керівницю Тетяну Деділову із важливим здобутком і бажаємо їм нових наукових перемог!

Валентина НЕСТЕРЕНКО,
доцентка кафедри ЕіП

❍ *ФОРУМИ*

МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА ДИПЛОМАТІЯ

На початку травня у Лейпцигу (Німеччина) відбувся Міжнародний транспортний форум (ITF), що є аналітичним центром для щорічних зустрічей міністрів з усього світу.

Цьогорічний саміт став осередком світової транспортної дипломатії, об'єднавши міністрів із 69 країн-членів, керівників галузі, провідних експертів і представників бізнесу для обговорення стратегій підвищення стійкості глобальних ланцюгів постачання, впровадження штучного інтелекту в систему управління трафіком та розвитку екологічно безпечної інфраструктури.

Ця міжнародна платформа стратегічного діалогу для ХНАДУ стала особливою, адже від GIZ Ukraine (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) ми отримали запит на участь здобувачок вищої освіти за спеціальністю J8 «Автомобільний транспорт» (освітні програми «Транспортні технології» та «Транспортні системи і логістика»), що є визнанням високого рівня підготовки фахівців та їхнього потенціалу для розбудови транспортної галузі.

На цьому престижному міжнародному форумі наш університет представляли здобувачки ФТС: бакалаврського рівня Анастасія Кириченко (гр. Т-31-23) та магістерського рівня Віталіна Конєва (гр. ТС-51-25), які гідно презентували інтелектуальний потенціал України і своє бачення майбутнього галузі.

Вибір організаторів саміту саме цих освітніх програм підкреслює світовий тренд – майбутнє мобільності належить не лише будівництву, але й інтелектуальному управлінню, цифровізації та системному проєктуванню пасажирських і вантажних потоків.

Для Анастасії і Віталіни це був перший досвід участі у заході такого високого рівня та можливість долучитися до обговорення актуальних професійних викликів під час численних панельних дискусій щодо цифрової трансформації, закритих воркшопів із відновлення транспортної системи України, а також спеціальних акцій для підтримки молодих талантів і жінок – лідерок транспортної галузі.

Здобувачки відзначили, що участь у форумі стала для них потужним джерелом натхнення, можливістю почути доповіді світових експертів та взяти участь у воркшопах, що допомогло усвідомити майбутнє обраної професії. Отримані знання з інноваційних методів логістики, сучасних транспортних технологій та управління транспортними системами стануть основою для їхньої подальшої наукової і практичної діяльності.

Особливе враження на дівчат справила атмосфера міжнародної співпраці та відкритість світової спільноти до нових ідей, а здобутий досвід розширив їхній професійний кругозір, зміцнивши віру в те, що майбутнє транспортної галузі України залежить від молодих висококваліфікованих фахівців, готових брати на себе відповідальність за трансформацію країни і впроваджувати креативні рішення.

Участь студентської молоді у такому масштабному форумі, як ITF 2026, це не лише особисте досягнення, але й практичний крок до реалізації стратегічної місії ХНАДУ як інноваційного та освітнього простору України.

Ми не просто спостерігаємо за світовими трендами – ми впроваджуємо їх у стратегію повоєнного відновлення нашої країни, залучаючи молодь до глобальних дискусій, втілюючи модель проєктної освіти, готуючи лідерів змін, здатних інтегрувати наукові знання та інноваційні технології для відбудови інфраструктури, зміцнення обороноздатності і забезпечення сталого розвитку України.

Наталія ПТИЦЯ,
доцентка кафедри ТСіЛ

❍ *ПАРТНЕРСТВО*

ЗАБЕЗПЕЧУЄМО МАЙБУТНЄ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

Упродовж багатьох років поспіль ХНАДУ та Полтавський фаховий коледж транспортного будівництва підтримують тісну співпрацю за методичним, науково-педагогічним і фаховим напрямами.

Таке партнерство є прикладом ефективної взаємодії між закладами освіти, що здійснюють підготовку сучасних фахівців транспортної галузі, забезпечуючи розвиток освітнього середовища України.

Нещодавно команда факультету транспортних систем у складі завідувача кафедри організації та безпеки дорожнього руху професора Івана Наглюка, доцентів Сергія Капінуса і Геннадія Птиці побувала в ПФКТБ.

Головною темою зустрічі з викладачами і здобувачами освіти коледжу було обговорення нагальних питань міжнародної ініціативи у рамках Глобального тижня безпеки дорожнього руху ООН, покликаного привернути увагу суспільства до проблем збереження життя та формування безпечного транспортного середовища. У межах заходу відбулися відкриті дискусії щодо сучасних викликів у сфері дорожньої безпеки в Україні.

Учасники зустрічі обмінялися досвідом з методичного забезпечення освітнього процесу, взаємодії з роботодавцями, організації практичної підготовки та створення нових можливостей для працевлаштування студентів.

Ми презентували наш університет, сучасні напрями розвитку та можливості для професійного і наукового зростання молоді, запросивши випускників й викладачів коледжу до продовження навчання та реалізації себе разом із ХНАДУ.

Переконані, що такі зустрічі не лише зміцнюють партнерські зв'язки між закладами освіти, але й формують спільний простір для розвитку транспортної галузі, впровадження сучасних підходів до навчання та підготовки фахівців, здатних відповідати на виклики сьогодення.

Щиро дякуємо колективу Полтавського фахового коледжу транспортного будівництва за відкритий професійний діалог та багаторічну співпрацю!

Геннадій ПТИЦЯ,
доцент кафедри ОБДР

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

STEM-ТИЖДЕНЬ НА МФ

У рамках профорієнтаційного заходу «STEM-тиждень», що проходив у травні в університеті, колектив механічного факультету провів для наших майбутніх абітурієнтів цікаві інтерактивні уроки, майстер-класи і воркшопи, ознайомивши їх із сучасними технологічними напрямами.

Так, кафедра експлуатації, випробувань, сервісу будівельних і дорожніх машин організувала для учасників «Майстерню розумних речей» (перші кроки до IoT – Інтернету речей), які дізналися, як підключати пристрої до мережі та створювати прості «розумні» системи.

Колектив кафедри кібербезпеки провів майстер-клас «Hack-Proof: Перевір свій пароль на міцність», під час якого відвідувачі влаштували краш-тест своїм паролям, дізналися, за скільки секунд хакери можуть зламати акаунт та навчилися створювати «цифрові сейфи», котрі фактично не зламає жоден зловмисник.

Викладачі кафедри комп'ютерних наук і інформаційних систем підготували для школярів цікавий урок «Промпт-інжиніринг: мистецтво спілкування зі штучним інтелектом», під час якого вони спробували себе в ролі операторів ШІ, навчилися формувати точні запити для отримання найкращих результатів від нейромереж.

Організатори стем-уроку кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій акцентували увагу випускників ЗЗСО на апаратній реалізації, які активно збирали прості схеми та програмували мікроконтролери.

Загалом STEM-день механічного факультету відвідали понад 60 майбутніх абітурієнтів.

На думку організаторів, саме такий формат дозволяє старшокласникам доторкнутися до сучасних технологій, визначитися з майбутньою спеціальністю та отримати практичні навички ще до вступу в ЗВО.

Олександр ЩУКІН,
заступник декана з профроботи, доцент

ПІЗНАВАЛЬНИЙ УРОК

У рамках «STEM-тижня», що упродовж травня проходив у ХНАДУ, доцентки кафедри хімії та хімічної технології Лілія Єгорова і Вікторія Даценко провели урок на тему «Від формули до практики: хімія в побуті».

Під час заходу у науково-популярній формі Лілія Михайлівна та Вікторія Василівна представили цікаві й корисні факти про хімічні явища і речовини, з якими людина стикається у повсякденному житті.

Теоретичний матеріал супроводжувався демонстрацією пізнавальних хімічних дослідів, що транслювалися на окремому екрані, зробивши урок наочнішим і цікавішим для учасників.

Захід сприяв популяризації серед наших майбутніх абітурієнтів природничих наук, розвитку їхнього інтелектуального інтересу та формуванню розуміння практичного значення хімії у сучасному житті.

Колектив кафедри

STEM-ВЕСНА НА ФТС

У рамках університетського заходу «STEM-весна», що проходив упродовж двох тижнів травня, факультет транспортних систем провів низку профорієнтаційних акцій, перетворивши свої локації на простір живого спілкування, інтерактивів та цікавого занурення у світ транспорту.

Для майбутніх абітурієнтів колектив факультету провів презентацію спеціальностей, за якими здійснюється підготовка сучасних фахівців галузі, під час якої вони побачили транспортну галузь зсередини – без складних визначень і сухих фактів, а через реальні ситуації, знайомі кожному: технології перевезень, поїздки містом, служби доставки, дорожній рух, логістику супермаркетів, роботу світлофорів і транспортних систем, котрі щодня забезпечують ритм сучасного життя. Доволі корисними були педагогічні лайфхаки психологів та точні поради математиків.

Учасники брали активну участь у всіх інтерактивах, жваво спілкувалися з організаторами дійства і тестували себе у ролі фахівців транспортної галузі, занурюючись у цікавий світ майбутньої професії.

Загалом обстановка була легкою, динамічною та наповненою живими емоціями – саме такою наразі і є транспортна галузь України. Особливу атмосферу події забезпечили команда викладачів та здобувачів вищої освіти ФТС, які перетворили знайомство з транспортною галуззю на живий діалог без формальностей і шаблонів, а через спілкування, взаємодію та щиру зацікавленість.

Такий формат профорієнтаційних заходів дає можливість молоді не лише дізнатися про освітні програми, але й відчути себе частиною професійного середовища, зрозуміти актуальність сучасних інженерних та логістичних професій і побачити, наскільки тісно новітні технології пов'язані з повсякденним життям.

Проведений факультетом транспортних систем STEM-день довів, що найкраще про свою майбутню професію можна дізнатися не з презентацій, а через особисте спілкування з викладачами і ровесниками, відчувши себе частиною великої спільноти професіоналів.

Наталія ПТИЦЯ, доцентка кафедри ТСіЛ

❍ *МОБІЛЬНІСТЬ*

ВІДБУДОВА КРАЇНИ І ТРАНСФОРМАЦІЯ МІСТ

Після низки заходів, що проходили у рамках VI Міжнародної літньої школи зі сталої мобільності «Mobility 4.0: Трансформація мобільності в умовах відбудови», організованих колективом факультету транспортних систем, всередині травня відбулося офіційне закриття форуму.

Упродовж місяця разом з учасниками Літньої школи ми жили у ритмі «Mobility 4.0». Цей масштабний освітньо-науковий інтенсив реалізовано у тісній співпраці з Краківською політехнікою (Cracow University of Technology, Польща).

Проєкт офіційно визнано ініціативою в межах Міжнародного десятиліття наук заради сталого розвитку під егідою ООН та зареєстровано в УкрІНТЕІ (Посвідчення про державну реєстрацію № 980 від 11.12.2025 р.).

Провідні науковці, практики і міжнародні експерти з Німеччини, Канади, Польщі та Бельгії об'єдналися навколо однієї великої мети – створення розумного, безпечного та безбар'єрного майбутнього для українських міст.

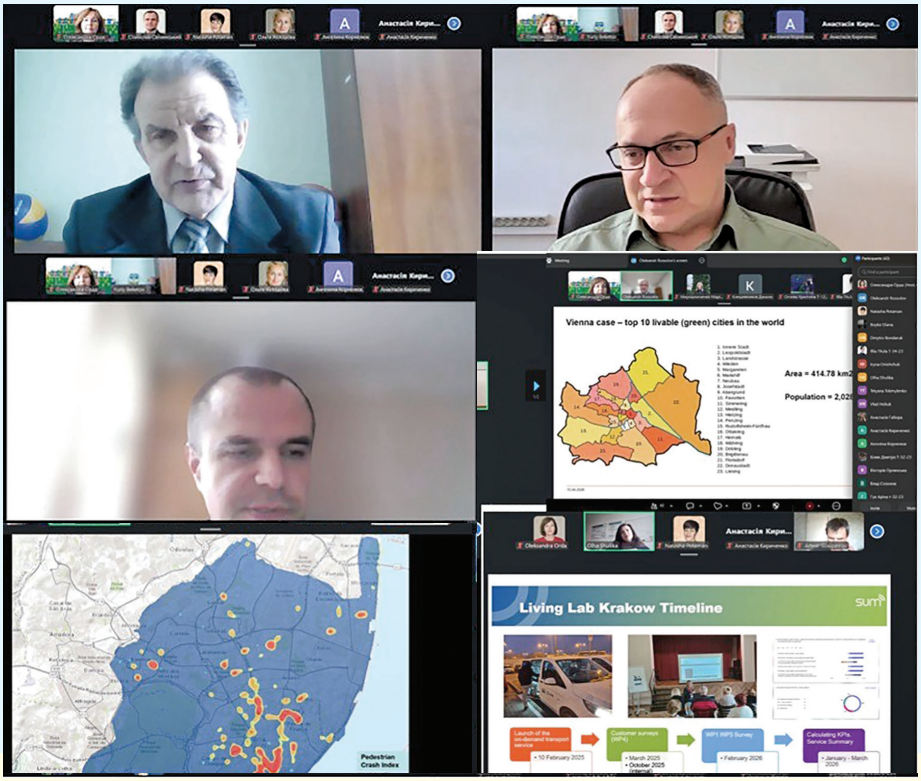
Під час цікавих відкритих лекцій і майстер-класів ментори ділилися передовим світовим досвідом, допомагаючи учасникам створювати дієві дорожні карти для України.

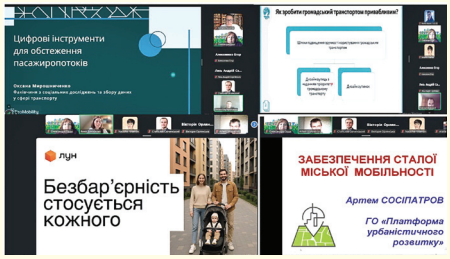
До відкритих лекцій іноземних експертів світового рівня у статусі вільних слухачів активно долучилися здобувачі усіх рівнів вищої освіти (бакалаври, магістри та аспіранти), що дало їм унікальну можливість безпосередньо переймати передові європейські практики та глобальні тренди урбаністики, котрі відповідають стратегічним цілям розвитку ХНАДУ.

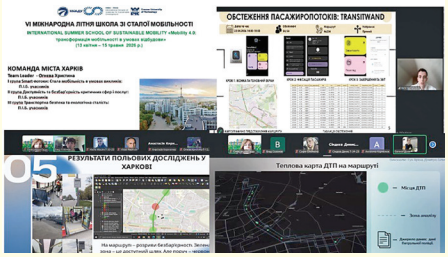
Цей сезон для колективу ФТС став особливим, адже географія наших досліджень охопила унікальні за своєю структурою та викликами міста України. Цілий місяць креативні й амбітні здобувачі працювали в мультидисциплінарних командах, представляючи провідні заклади вищої та фахової передвищої освіти України з Харкова (ХНАДУ), Ужгорода (ДВНЗ УжНУ), Дніпра (НТУ «Дніпровська політехніка»), Полтави (НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»), Луцька (ЛНТУ), Одеси (ОНМУ), Києва (НТУ) та Кривого Рогу (ВСП «Автотранспортний фаховий коледж КНУ ім. Т. Шевченка»).

Практичний блок проєкту під керівництвом модераторів груп доценток Олександри Орди, Наталі Потаман та Ольги Холодової було зосереджено на реальних інфраструктурних кейсах п'яти українських міст. Особливістю Літньої школи «Mobility 4.0» стало поглиблене використання сучасних цифрових інструментів і смарт-технологій. Учасники не лише пропонували концептуальні ідеї, але й проводили глибокі дослідження на основі збору та аналізу GPS-даних пасажиропотоків. Завдяки застосуванню інструментів цифрового картографування інфраструктури в QGIS та Kepler.gl, а також макро- та мікромоделювання транспортних систем у програмних комплексах PTV Visum і PTV Vissim, командам вдалося розрахувати «формулу розумного, безпечного та безбар'єрного міста».

Ключовою подією фінальних заходів стала презентація напрацювань у форматі круглого столу, під час якого учасники представили комплексні проєкти за принципом «Дія → Результат», спрямовані на розвиток

сталої міської мобільності та впровадження безбар'єрних транспортних систем для кожного міста-кейса.

Оргкомітет, модератори і міжнародний координатор від Краківської політехніки – професор Віталій Наумов, а також експертка – завідувачка кафедри екології ХНАДУ (кафедри ЮНЕСКО «Екологічно чисті технології») професорка Наталія Внукова – високо оцінили фінальні проєкти учасників, відзначивши їхній глибокий аналітичний та науково-технічний рівень.

Фахівці надали командам цінний фідбек і рекомендації щодо екологічної складової та інноваційності дорожніх карт. Оскільки запропоновані рішення повністю відповідають європейським стандартам сталої мобільності, напрацьовані кейси не залишаться суто академічними проєктами, а матимуть високий потенціал для реалізації в українських містах.

Вітаємо команду з успішним завершенням VI Міжнародної літньої школи зі сталої мобільності «Mobility 4.0: Трансформація мобільності в умовах відбудови» та досягненням синергії науки, цифрових технологій і практики.

Щиро дякуємо:

Модераторам груп – за високу професійну майстерність і персональний супровід проєктних груп.

Керівництву факультету транспортних систем – за забезпечення високого організаційно-технічного рівня проведення цьогорічного заходу.

Лекторам Школи – за високий професіоналізм, унікальний досвід та відданість справі.

Міжнародному партнеру – Краківській політехніці – за плідну співпрацю та всебічне сприяння професійному зростанню молодих фахівців.

Принагідно відзначаємо активну участь наших випускників у реалізації цього надважливого проєкту і дякуємо їм за креативність й енергію, відповідальність і бажання розвиватися.

Бажаємо усім впевненого професійного старту і натхнення, віри у власні сили та успішної реалізації розроблених кейсів.

Учасники Літньої школи отримали не лише сертифікати, але й інструменти для відновлення та розбудови своїх міст у вільній, мирній Україні!

Віримо в їхнє успішне майбутнє і нашу спільну перемогу!

Олександра ОРДА,
доцентка кафедри
транспортних технологій

❍ *ТРАДИЦІЇ*

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ РОКИ

Не принципово, як наш заклад вищої освіти називався у різні роки, але щороку навесні чи на початку літа усі його випускники зустрічалися у своєму рідному Автодорожньому.

Так завжди було до війни, позаяк тоді всі офіційні заходи й урочистості проходили на найвищому рівні. А зустріч випускників і поготів, адже це особливе свято – загальне, по-родинному затишне, майже сімейне. Тому що всі, хто закінчив ХАДІ – ХНАДУ, – одна велика і згуртована родина.

Однак, незважаючи на буремне сьогодення, випускники 1976 року автомобільного факультету цьогоріч не зрадили своїй добрій традиції і святкового травневого дня зустрілися в рідній альма-матер.

Привід для такої теплої і затишної зустрічі був досить вагомий, адже група Сергія Яковича Ходирєва, який донедавна був першим проректором, саме у ці травневі дні відзначала 50-річчя від дня закінчення рідного університету.

І не важливо, що їхні скроні давно вже вкрила сивина, що далеко не всі одногрупники змогли приїхати, а більшість із них долучилися онлайн (час і обставини диктують свої умови) – головне, що вони зустрілися. Давнім друзям було про що поговорити і розповісти: про себе і родину, дітей і онуків, про час, що летить невблаганно швидко. Їм було що згадати – лекції та улюблених викладачів, літні практики на заводах і безсонні ночі перед іспитами, участь у студзагонах і виїзди в радгоспи для збору урожаю, веселі посиденьки в гуртожитку і спортивні змагання.

Зі святом поважних випускників привітав виконувач обов'язків ректора І.А. Дмитрієв. Ілля Андрійович щиро подякував їм за те, що не забувають свій університет, а також побажав усім міцного здоров'я та активного довголіття.

У теплому й дружньому колі однодумців і колег випускники спілкувалися не одну годину, адже їм дійсно було що повідати одне одному.

А ще наші гості побували в аудиторіях і класах, кімнаті історії ХАДІ – ХНАДУ й навідалися до пам'ятника Учителю. Педагогу. Вченому, пройшлися оновленими коридорами й холами, і, звісно ж, зробили світлини на добру згадку про цю подію.

Усі наші випускники пройшли кожен свою, і не одну, дорогу. Багато хто із них не просто пройшов її, а спроєктував, відремонтував чи побудував. Та цього травневого дня усі дороги привели їх до нас, де пройшли найкращі і найщасливіші студентські роки, де вони стали кваліфікованими фахівцями й хранителями добрих традицій Автодорожнього.

Звідси вони виходили – кожен у своє професійне життя, та в цей травневий день знову повернулися до свого вишу, що дуже пишається своїми випускниками.

Ольга ОЖГО

❍ *НАУКА БЕЗ КОРДОНІВ*

МІЖНАРОДНИЙ ДІАЛОГ ЗАРАДИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Сучасна наука дедалі більше виходить за межі лабораторій, університетських аудиторій і вузькопрофесійних дискусій. Сьогодні вона стає важливим інструментом міжнародної співпраці, платформою для пошуку рішень глобальних викликів та основою для відновлення й розвитку суспільства.

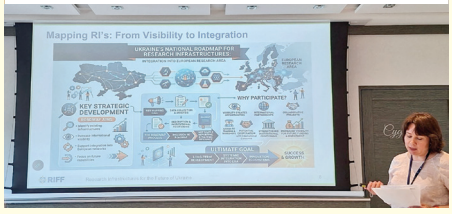
Зараз для України це особливо важливо, адже в умовах війни наша держава потребує не лише економічної та інфраструктурної підтримки, але й посилення власного науково-дослідного потенціалу.

Саме цим питанням і був присвячений міжнародний Thematic Summit on Physical Sciences & Engineering, Social Sciences & Humanities, and Energy, що відбувся у травні в Кракові (Польща) на базі SOLARIS National Synchrotron Radiation Centre і проходив у межах реалізації міжнародного проєкту RIFF (Roadmap for Recovery and Enhancement of Research Infrastructures in Ukraine), спрямованого на підтримку й модернізацію української дослідницької та інноваційної системи.

Проєкт RIFF став логічним продовженням ініціатив, започаткованих у межах європейського проєкту EURIZON, і покликаний сформувати сучасну дорожню карту відновлення та розвитку дослідницьких інфраструктур України відповідно до європейських стандартів і практик.

Мені особисто випала велика честь взяти участь у цьому тематичному саміті, що об'єднав представників української та європейської наукової спільноти, закладів вищої

освіти, дослідницьких центрів і міжнародних організацій. Головна увага учасників була зосереджена на питаннях інтеграції української науки до Європейського дослідницького простору (ERA), розвитку міждисциплінарних досліджень та ролі науки у процесах сталого післявоєнного відновлення України.

Особливо цінним став міжгалузевий формат саміту, адже у центрі обговорення були не лише технічні та природничі науки, але й соціально-гуманітарний напрям. Саме сьогодні міждисциплінарний підхід формує комплексне бачення майбутнього розвитку держави, де наука виступає основою стратегічних рішень.

Ми обговорювали сучасні підходи до розвитку дослідницьких інфраструктур, механізми міжнародної академічної співпраці, можливості залучення українських науковців до європейських дослідницьких мереж, а також перспективи реалізації спільних проєктів у сфері сталого розвитку та інновацій.

Для українських ЗВО участь у подібних міжнародних заходах є надзвичайно важливою, адже це не лише можливість представити власний науковий потенціал, але й шанс інтегруватися у сучасний європейський академічний простір, перейняти успішний досвід та сформувати нові напрями співпраці.

Наразі ХНАДУ активно підтримує міжнародну академічну мобільність та участь науково-педагогічних працівників у міжнародних наукових ініціативах, бо такі заходи сприяють професійному розвитку викладачів, посиленню міжнародних зв'язків та формуванню сучасного науково-освітнього середовища.

Сьогодні, коли Україна виборює своє майбутнє, саме наука, міжнародна співпраця та інтелектуальний потенціал стають важливими чинниками відновлення, розвитку й утвердження нашої держави у європейському просторі.

Тетяна ДЕДІЛОВА,
доцентка кафедри економіки і підприємництва

❍ *ПОРТРЕТ СУЧАСНИЦІ*

ТАМ, ДЕ НАРОДЖУЄТЬСЯ ТАЛАНТ

Слово студентки

«Мене звати Анна Іваненко, і я – людина, яка звикла поєднувати активний рух із аналітичним підходом до життя. Мої пріоритети та характер почали формуватися ще в родині: саме завдяки батькам я навчилася цінувати працю, бути відповідальною та наполегливо йти до своєї мети. Їхня підтримка і віра в мої сили стали фундаментом, що дозволив мені ще у школі брати активну участь у предметних олімпіадах і спортивних змаганнях. Батьки завжди були моїми головними вболівальниками, прищепивши любов до знань і дисципліну, що допомагають мені й сьогодні.

Зараз я продовжую свій розвиток у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті на факультеті транспортних систем. Бути старостою групи Т-13-25 для мене – це можливість реалізувати ті лідерські якості та організаторські здібності, які я перейняла від своїх близьких.

Я прагну досконало володіти українською мовою, беручи участь у конкурсах міжнародного рівня.

Цьогоріч я стала переможницею XVI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, здобувши перше місце на обласному етапі і друге – у фінальному випробуванні.

Я також постійно вдосконалюю англійську та відкриваю нові горизонти, адже для мене важливо бути не просто фахівцем, але й особистістю, якою мої батьки будуть пишатися».

Думка викладача

«Я люблю і поважаю всіх своїх студентів. То ж не дивно, що до

Ані Іваненко якось одразу виникла приязнь, бо студентка завжди була активною на заняттях, через що я називала її «розум, честь і совість групи». Особливо лідерські якості Анни проявилися на інтерактивному занятті, де у цих складних дистанційних умовах у старости було непросте завдання – організувати студентський колектив і провести імітаційну галузеву пресконференцію. І студенти групи Т-13-25, очолювані модератором Анною, проявили максимальну майстерність й креативність.

Однак, безумовно, найбільше мене втішило те, що студентка при першому ж знайомстві зі мною зголосилася на вечірню підготовку до мовних конкурсів, пройшла цей складний шлях і стала учасницею і переможницею всіх етапів XVI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Нехай ця перемога стане для неї потужним імпульсом до нових звершень, відкриттів і творчого зростання.

Бажаю Анні невичерпного натхнення, наукових здобутків і подальших яскравих перемог!

Принагідно хочу подякувати батькам студентки, Людмилі Вікторівні та Володимиру Вікторовичу, за гідне виховання доньки, формування її високих моральних цінностей, працелюбності й любові до українського слова.

Маю життєву впевненість, що саме родинна підтримка і виховання стали міцним підґрунтям для вагомих досягнень Анни Іваненко».

Неля НІКУЛІНА,
завідувачка кафедри українознавства,
доцентка

❍ *ГЕНІЙ*

ПОСТАТЬ ШЕВЧЕНКА

У світовій культурі небагато знайдеться постатей, чиє слово стало б справжнім «кодом національної пам'яті».

На мою думку, для сучасного покоління українців творчість Тараса Шевченка – це не музейний експонат, а тектонічний зсув у свідомості, що допомагає відрізнити добро від зла. Як зазначав Леонід Ушкалов, звичай – це той самий закон, і саме Шевченко став творцем нашого духовного закону.

Ми маємо нарешті зрозуміти, що постать Кобзаря сьогодні – це абсолютне неприйняття «вірусу зла» в усіх його формах. Сьогодні можна побачити, як його пророцтва оживають, немов вогненні літери у повітрі. Коли ворог намагається приспати нас підступною пропагандою, ми згадуємо шевченківське: «Та неодначково мені, як Україну злії люди присплять, лукаві, і в огні її, окраденую, збудять...». Цей вірш став для нас не просто поезією, а суворим попередженням про небезпеку інформаційної війни.

Сучасна молодь сприймає Шевченка не як «дідуся в кожусі», а як успішного «селф-мейд-мена», який завдяки жагучій волі до знань зумів вибитись у люди та стати зіркою інтелектуального світу. Він вчить нас, що ідентичність – це найбільший скарб, який треба захищати. Його заклик «Борітеся – поборете, вам Бог помагає!» сьогодні звучить у кожному куточку міст й на кожному майдані, бо за нами правда і воля святая.

Навіть у найтяжчі хвилини Шевченко нагадує нам про силу єднання: «Обніміте ж, брати мої, найменшого брата». Це і є наша звичаєвість – бути єдиним цілим, коли «мертвий хапає живого», намагаючись затягнути нас у домовину імперського минулого. Шевченко – це той компас, який не дає нам збитися з пуття на шляху до свободи.

Шевченкова звичаєвість – це не лише патріотичні гасла, але й щоденна праця над собою та повага до власної гідності. Сучасне покоління має бачити в ньому не ідола, а живу людину, яка понад усе цінувала свободу. До прикладу, будучи успішним художником і «душею компанії» у Петербурзі, він не цурався свого походження, а навпаки – зробив українську ідентичність предметом гордості у вищому світі. Його любов до кави по-віденськи чи вишуканого одягу руйнує стереотип про «мужицького поета», доводячи, що бути українцем – це бути частиною великої європейської культури.

Саме цей «світський біс» і водночас незламний дух сформували той неписаний закон поведінки, де честь і рідне слово стоять вище за будь-які імперські привілеї.

Анна ІВАНЕНКО,
гр. Т-13-25

ДО ДНЯ ВИШИВАНКИ

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ВИШИВАНКУ

Перші вишивки мали здебільшого релігійний зміст та оберігали своїх власників від зла. Існували особливі вишиванки для релігійних ритуалів і святкових подій. Наприклад, дітям при народженні дарували вишиту сорочу, як оберіг від злих духів.

Давньогрецький історик Геродот стверджував, що вишивка прикрашала одяг скіфів, які довгий час мешкали на території сучасної України. Археологи навіть знайшли на Черкащині зображення чоловіків в українських національних костюмах, датовані VI ст. н. е.

Вишиванку завжди майстрували жінки, тому вона символізувала добро, любов і вірність. Одна з традицій зобов'язувала дівчат вишивати своїм нареченим сорочку до весілля.

Існує легенда, що чумаки довіряли прання своєї сорочки тільки одній-єдиній дівчині. Так хлопець підтверджував вірність своїй коханій і нікого не допускав до такого сакрального ритуалу.

Першим новатором, який поєднав вишиванку зі світським піджаком, був Іван Франко. Навіть на 20-гривневій купюрі письменник зображений у своєму улюбленому стилі.

Першим ведучим, який з'явився під час прямого ефіру у вишиванці, став Андрій Шевченко. У такому вигляді він відкрив телемарафон «Ніч виборів» на «5 каналі». Згодом цю тенденцію підтримали й інші журналісти та телеведучі.

Дуже багато орнаментів сягають своїм корінням ще до язичницьких часів. Наприклад, знаки сонця, вітру чи громовиці.

Однією із найгарніших вишиванок вважають Борщівську. Її особливість полягає в тому, що вона рясно розшита чорними нитками. Навіть у Борщівському храмі знаходиться унікальна ікона, на якій зображена Марія, вдягнута саме в таку вишиванку.

Орнаменти вишиванки нині красуються не лише на сорочках, але й на автомобілях, татуюваннях чи на одязі домашніх улюбленців. Українська вишиванка заполонила майже увесь світ.

Кожен регіон України має свою особливу вишивку, що відрізняється від інших технікою та орнаментом.

Традиції візерунків за регіонами України

Буковина: використовуються геометричні візерунки або сильно геометризовані рослинні візерунки, вишиті одним кольором (червоним, синім, чорним) або двома-трьома (чорно-червоні; чорно-червоно-жовті).

Житомирщина: також характерні геометричні фігури. Найпоширенішими були хрести, ромби, кола і зигзаги. Техніки, що використовувалися найчастіше, – це занизування та дрібний хрестик. Із кольорів – поєднання синього із червоним та чорним.

Луганщина: для вишиванки характерні переважно рослинні орнаменти. Особливістю луганської вишивки є поліхромні візерунки, виконані хрестиком, грубою ниткою, завдяки чому створюється враження рельєфності.

Придніпров'я: вишивка хрестиком здебільшого геометричних орнаментів, а також рослинних, що набули геометричного характеру, вишиття виконувалося низзю та ажурними мережками.

Херсонщина: для вишивки характерний рослинно-квітковий орнамент, частими були й символічні зображення тварин: зозулі, півня, коня та оленя. Вишивали чорними нитками, а також білим по білому.

Вінничина: більшість автентичних вишиванок оброблені саме низинкою. Із кольорів – притаманна темно-вишнева та червоно-чорна палітри, де домінував чорний. Також улюбленим був колір стиглого жита в поєднанні із чорним. Додавали й невеликі зелені та жовті елементи.

Закарпаття: дуже різнобарвна та густа вишивка – традиційними тут були більше десяти кольорів (від чорно-фіолетової та вишневої до зелено-блакитної). Основні фігури: ромб, що прикрашався іншими елементами, і так звані кривульки (зигзаги).

Львівщина: характерний білий простір між елементами малюнка, завдяки чому вишиванка виглядає прозорою та легкою. У жіночих сорочках вишивали манжети рукавів та самі рукави, на грудях робили невеличкий виріз.

Рівненщина: домінували прості геометричні візерунки червоного кольору з додаванням синього на біло-сірому тлі лляного полотна. Сорочки вишукано прості та чіткі за композицією.

Хмельниччина: переважає один колір – чорний із великими чи меншими вкрапленнями червоного, синього, жовтого або зеленого. Геометричний орнамент із простих прямих, скісних, ламаних і зубчатих ліній.

Волинь: вишивка проста й вишукана водночас. Серед усіх кольорів переважав червоний, також вишивали синім і чорним. Суто західноволинським прийомом було розміщення вузької смужки вишивки на згині рукава біля манжета. Крім хрестика, поширеним було занизування.

Запоріжжя: так звана «чумацька» сорочка – з широкими рукавами, де вишивкою оздоблювали лише комір. Використовували всі основні геометричні фігури та їхні поєднання: кола (символи сонця), в середині яких розміщуються розетки, складені з ромбів; ромби можуть бути однією фігурою чи поділені на частини, також із крапками посередині.

Миколаївщина: сильно стилізовані рослинні мотиви – сосонки, дубове листя, шишки хмелю, різноманітні квіти та квітучі гілки. Не менш популярними були й зооморфні мотиви. Серед кольорів переважали синій та червоний.

Сумщина: характерні багатоколірні візерунки, ніжне вишиття дрібним хрестиком і півхрестиком, а також рельєфне грубою ниткою. Вишивали геометричні та рослинно-геометризовані орнаменти.

Гуцульщина: використовували навіть срібні та золоті нитки, бісер, шовк, вовну, металеві блискітки. Поширені жовті та світло-зелені кольори на дрібних геометричних елементах.

Черкащина: дрібні стібки утворювали складний переважно геометричний візерунок. Відмінним від решти регіонів тут було горизонтальне розміщення узорних ліній на рукавах жіночих сорочок.

Київщина: вишивали дрібні геометричні та рослинні мотиви (зірки, квіти, виноградні гроно). Для жіночих сорочок обирали червоні, жовті та сині кольори, підкреслені чорним. Ажурні мережки використовували й на жіночих та чоловічих сорочках. Із часом поширювалися квіткові орнаменти, ними прикрашали навіть чоловічі вишиванки.

Одещина: на одеську вишивку впливали східноподільський, молдовський та румунський способи декорування. Часто використовувалися мотиви церковної корони, хреста і двоголового орла.

Тернопільщина: віддавали перевагу геометричним візеркам, насиченим темним кольором. Особливо на Борщівщині – регіоні, що прославився на увесь світ саме своїми унікальними вишиванками.

Чернігівщина: геометричний чи рослинний орнамент вишивається білими нитками або ж із вкрапленням червоного і чорного. Виконується дуже дрібними стібками, що нагадує бісерні вишивки.

Донеччина: було більше червоного, ніж чорного. Орнаменти яскраві, чорно-червоні на світлому (білому) тлі. Якщо були рослинні мотиви, то це пишні квіти й дерева, зображали ще птахів і тварин.

Кіровоградщина: поширеними були пишні різнобарвні рослинно-геометризовані орнаменти. Також оригінальним був шов під назвою «солов'їні вічка», коли на полотні проколювали дірочки.

Полтавщина: характерна ніжна кольорова гама, пастельні тони. Найчастіше це вишиття білим по білому геометричних орнаментів, додавали також нитки попелястих кольорів. Полтавська вишивка вважається найскладнішою зі всіх українських.

Харківщина: переважали чорно-червоні кольори (у чоловічих) та різнокольорові квадрати (у жіночих). Носили вишиванки з комірами, орнаменти вишивок виконували саме грубою ниткою – для створення своєрідної рельєфності.

Крим: тут важливими є контрасти (їх можна побачити на народному верхньому одязі кримських татар). Часто зверталися до квітчастих орнаментів із ніжними кольорами, правильно підбираючи кожну квітку.

Сподіваємося, що цей невеличкий екскурс в історію української вишивки стане вам у нагоді.

З Днем вишиванки, шановні співвітчизники!

Рух «За мову»

❍ *ДО ДНЯ ВИШИВАНКИ*

ДЕНЬ ВИШИВАНКИ У ХНАДУ

Цьогоріч до 20-ї річниці Дня вишиванки дружній колектив кафедри українознавства провів у фоє центрального корпусу фотосесію-спільнодію «Той, хто вдягне вишиванку, – їстиме смаколик зранку».

Для колег і студентів ми влаштували не просто святкову атмосферу, а тематичну фотозону як справжній куточок української душі, відтворений у традиційному етнографічному стилі, де всі бажаючі змогли зробити світлини для вже традиційного «Параду вишиванок ХНАДУ». І, звісно, приємним бонусом від кафедри українознавства був смачний ранковий настрій для всіх у вишиванках.

Цей День вишиванки вкотре нагадав усім нам, що українська ідентичність живе у мові й традиціях, культурі, гідності та єдності.

Це те, що об'єднує українців у різних куточках світу і допомагає вистояти навіть у найскладніші часи.

Ми різні, але вишиванка щоразу нагадує: у нас спільне коріння, спільна сила і спільна Україна.

ВИШИВАНКА ТА МОВА

Літера до літери –
Виникло слово.
Слово до слова –
Звучить рідна мова.

Ігор СІЧОВИК

Коли ми хочем одягнути вишиванку,
То ми відкинути повинні наносне,
І подумки, і в голос прямо зранку
Лиш рідну вимовляти попри все.
Всі суперечки, що ідуть навколо мови
Набридли й до відрази призвели.
Та інколи ведуть іще розмови,
Що дії ці нас в «пекло» завели.
Облишмо! Не здіймаймо зайвий галас!
Вже досить суперечок та розмов,
І так країна довго вже вагалась
В тенетах застережень та умов.
Не слід застерігати всю країну
Від хибних кроків й ради з правником,
І нашу рідну мову солов'їну
Звіряти з «соловьёва языком»!?!
Отой «язык» годиться лиш при зраді,
Та ще коли з гори про те велять,
Щоб тільки зад отій російській владі
Улесливо й догодливо лизать.
Тож намагаймося вживати українську,
І не соромимось постійно розмовляти!
Ти можеш вивчити французьку
чи англійську,
Та рідну треба більш за все вживати!

Сергій ЄФРЕМОВ

КОЛИ ВДЯГАТИМЕТЕ ЗРАНКУ ВИШИВАНКУ

Коли вдягатимете зранку вишиванку,
Згадайте тих, хто зараз на війні!
Подякуйте за ночі і світанки,
За мирне небо, сонце у вікні!
Подякуйте, що ви сьогодні встали,
Красиву вишиванку одягли!
Сніданок в домі за столом у себе мали,
І на роботу, як щодня, пішли!
За дні і вечори, за ночі й ранки,
Що ви війну не бачите зблизька!
За те, що можете вдягнути вишиванку –
Подякуйте усім захисникам!

Людмила СТЕПАНИШЕНА

❍ *ЛИСТИ УКРАЇНІ*

ДОПОКИ СЕРЦЕ Б'ЄТЬСЯ – МОЯ КРАЇНА Б'ЄТЬСЯ

Україно, ти моя єдина! Ти – не просто країна на карті, а дихання, що живить мою душу. Коли я дивлюся на твої обпалені війною поля, мені здається, що сама земля стогне від болю та відчаю, але це не просто здається. Вона пам'ятає все: і поступ козацьких коней, і плач матерів під час Голодомору, і перші кроки незалежності.

Ти – жива історія, викарбувана на кожному камені Софії Київської, в кожному рядку Кобзаря, в кожній ноті Леонтовича. Звертаюся до тебе, до кожного співвітчизника і до майбутніх поколінь, аби передати те, що неможливо втримати в собі, бо це глибокий смуток за втраченими життями, гарячу надію в серці і непорушну віру в нашу спільну перемогу.

Наша сила у пам'яті, що тече у жилах нашої нації, мов кров. У 1930-х, коли сталінський режим вирізав цілі села, знайшлися свідки, які в голодній маячні вишивали українські орнаменти на останніх шматочках полотна. Вони вмирали, але залишали код нації. Це ж саме робили поети Розстріляного відродження, чиї рукописи ховали у стінах, наче скарби. Репресії випалювали імена, але не могли спалити ідею.

Ми мусимо шанувати тих, хто своєю працею, творчістю та життям будував фундамент нашої державності. Поети і художники творили під загрозою репресій, але їхній дух ніколи не був поневолений. Вони, як і сучасні захисники, були воїнами, їхня зброя – перо і пензель. Сьогодні ж наші воїни тримають у руках зброю сталеву, щоб захистити те, що створили вони. Ми, нащадки, не маємо права забути жодну з цих жертв. Пам'ять про них – це наш моральний обов'язок і джерело сили. Адже коли настає важка хвилина, ми усвідомлюємо, що наша єдність сьогодні міцніша, ніж будь-коли раніше.

Особлива роль у цій нескінченній боротьбі належить молоді. Здавалося б, лише сто років тому під Крутами студенти з голими руками кинулися на бронепотяги. Так само і у 1990-х Революція на граніті показала: студентський голод може бути сильнішим за армії, вони довели, що юність не синонім досвіду, а синонім безкомпромісної віри в майбутнє. Нинішній студент – це не тільки той, хто конспектує лекції. Сучасна молодь – це ІТ-фахівці, які щоденно створюють програми для армії; волонтери, які збирають мільйони гривень на потреби армії і населення; культурні активісти, які вбудовують український код у глобальний простір. Ми – покоління, яке перетворює трагедію на силу, а сльози – на алгоритми перемоги. Наша зброя – це знання, інновації та невгамовна енергія. Ми – той міст, що сполучає минулі подвиги з майбутніми тріумфами.

Важливо згадати, з чого ми починали. Був час, коли байдужість до рідної мови та історії була, на жаль, поширеною. Але агресія новітніх фашистів XXI століття – рашистів – стала тим жорстоким уроком, що змусив нас прокинутися. Ми згадали свою ідентичність, свою мову і свою гідність. Ми пройшли шлях від сорому до гідності, від шепоту до єдиного крику: «Слава Україні!» Цей шлях – найкраща відповідь усім окупантам. Наша незламність, стійкість і впертість стали нашою основною зброєю. Кожен наш волонтер, кожен солдат, кожен учитель – це прояв нашої колективної незламності, нашої сили та могутності. Наші міста, пошматовані прильотами, залишаються не лише точками на карті, а сталими символами нашої незламності.

Ми – нація з тисячолітньою історією боротьби, стійкості та відродження, нація, що втрачала державність, але ніколи не втратить ідентичність. Ми – народ, який пережив Голодомор, але зберіг щедрість, що пройшов через ГУЛАГ, але не втратив волю. Наша сила – у вірності пам'яті предків, у енергії молоді та у непорушній єдності кожного громадянина.

Ми – нація, що плаче і сміється одночасно, але ніколи не здається. Ми не просто віримо в перемогу. Ми її будуємо щодня своєю працею, своєю творчістю і своєю волею. Кожна обізнана людина, кожне згадане ім'я з Розстріляного відродження, кожна нова технологія для армії – це цеглинка в стіні нашої незалежності.

І допоки жива наша нація, наша країна також буде дихати, боротися, творити і перемагати. Все буде Україна!

Христина ОГНЄВА, гр. Т-12-25

❍ *ПЛЕКАЙМО УКРАЇНСЬКЕ*

МОВНО-СТИЛІСТИЧНИЙ ПОРАДНИК

Пропонуємо колегам долучатися до українського слововжитку, плекати зразкову і живу українську мову після трьох з половиною століть її зросійщення та лінгвоциду.

Передусім росіянізми заступили українськомовну питому лексику, тому наші мовні поради побудовані на системі «російське – українське».

Предубеждение – **упередження**.
Предвзятое убеждение – **упереджене ставлення**.
Высокомерный – **пихатий, зарозумілий**.
Смазливый – **гарненький**.
Пренебрежительный – **зневажливий**.
Предсказуемый – **передбачуваний**.
Ничтожный – **нікчемний**.
Нелепый – **безглуздий**.
Невероятный – **неймовірний**.
Маловероятный – **малоймовірний**.
Косоглазый – **зизий, косоокий**.
Уважительный – **поважний, ввічливий, шанобливий**.
Уважительное отношение – **ввічливе ставлення** (про людину або її поведінку).
Уважительная причина – **поважна причина** (така, що заслуговує на повагу або ж коли йдеться про серйозну причину).
Уважительный тон – **шанобливий тон** (коли висловлюємо повагу до когось).

Неля НІКУЛІНА, завідувачка кафедри українознавства, доцентка

❍ *ПРИВІТАННЯ*

Вітаємо ювілярів

(які народилися у червні)

Нікітченка Ігоря Миколайовича – завідувача кафедри двигунів внутрішнього згоряння.

Богомолова Віктора Олександровича – професора кафедри автомобілів імені А.Б. Гредескула.

Карпенка Володимира Олександровича – професора кафедри деталей машин та теорії механізмів і машин.

Лалазарову Наталію Олексіївну – доцентку кафедри технології металів та матеріалознавства імені О.М. Петриченка.

Ричак Наталію Львівну – доцентку кафедри екології.

Прилуцьку Людмилу Анатоліївну – учену секретарку вченої ради.

Юхно Альону Сергіївну – доцентку кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою.

Лапонога Даниїла Віталійовича – доцента кафедри економіки і підприємництва.

Миргород Віолетту Олегівну – викладачку кафедри іноземних мов.

Захарову Еліну Володимирівну – асистентку кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою.

Саєнка Владислава Олександровича – асистента кафедри технології металів та матеріалознавства імені О.М. Петриченка.

Єкімову Світлану Василівну – керівницю відділення індивідуальної післядипломної підготовки.

Кузьменко Ірину Михайлівну – заступницю головного бухгалтера з контролю.

Сухарєву Олену Вікторівну – чергову гуртожитку №5.

Гармаш Аллу Іванівну – прибиральницю господарчого відділу.

Бажаємо вам, шановні ювіляри, міцного здоров'я і професійних успіхів!

Нехай ці дні будуть для вас щедрими на здійснення мрій, заслужений успіх, реалізовані можливості та нове щастя!

Колектив ХНАДУ

❍ *ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ*

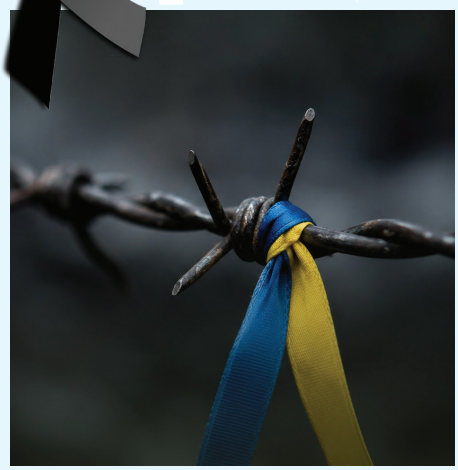
ЗЛОЧИНИ, ЩО НЕ МОЖНА ЗАБУТИ

Щороку у третю неділю травня Україна відзначає День пам'яті жертв політичних репресій, що цьогоріч припав на 17 травня.

Цей національний день пам'яті та скорботи встановлено на вшанування мільйонів українців, які стали жертвами репресій комуністичного режиму, зокрема масових розстрілів, депортацій та ув'язнень, особливо у часи «Великого терору», і є важливою складовою нашої спільної національної пам'яті про трагічні періоди історії України і про те, як наші співвітчизники вистояли й вижили у тих жахливих умовах.

Оскільки однією з основних цілей впровадження більшовицько-комуністичним режимом у 1920-ті роки політики «українізації» було виявлення її прихильників й активних діячів, а потім повернення до ще активнішого «червоного терору» проти українського національного спротиву, з кінця 20-х років XX ст. спостерігається зміцнення тоталітаризму і посилення сталінських репресій. Йосип Сталін боявся як українських селян, які були реальною загрозою на шляху впровадження політики комунізму, так і української інтелігенції, в якій він бачив проводирів політичної опозиції. Внаслідок цього з 1929 р. Україною прокотилося три хвилі масових репресій, найжорстокішою з них була третя, що припала на 1937–1938 рр. Перебуваючи на посаді генерального секретаря КПРС, Сталін на черговому партійному з'їзді у 1930 р. наголошував на необхідності впровадження репресій, як чинника наступу в галузі соціалістичного будівництва. Уже у 1932 р. Москва повністю заборонила політку «українізації» і почала жорстоку боротьбу проти вигаданого нею «українського буржуазного націоналізму». У 1932–1933 рр. Москва цілеспрямовано влаштувала в Україні геноцид (Голодомор) з метою ліквідації національного опору радянській владі. У 1933 р., після прибуття в Україну Павла Постишева (поплічника Сталіна, активного організатора Голодомору 1932–1933 рр. і прибічника репресій), тисячі українських керівників були звільнені з посад і замінені спеціально прибулими з Росії ортодоксальними комуністами. Упродовж 1933–1934 рр. у процесі постишевського терору усі активні діячі українізації були ліквідовані або вчинили самогубство і відновився процес русифікації.

Масові репресії у 1937–1938 рр. мали завершити двадцятилітню боротьбу із «соціально ворожими елементами», через терор залякати населення, ліквідувати будь-який спротив й утвердити авторитарний стиль керівництва. Репресії готувалися ретельно і заздалегідь як за жахливими виробничими планами для знищення десятків тисяч людей. Наказ НКВС СРСР № 00447 «Про репресування колишніх куркулів, карних злочинців та інших антирадянських елементів» від 30 липня 1937 р., затверджений політбюро ЦК ВКП(б) 31 липня 1937 р., став офіційним початком «Великого терору». У 1937 р. планувалося знищити 26150 осіб, а у січні 1938 р. цей план було збільшено до 83122 осіб. Репресії здійснювалися позасудовими «трійками» у складі начальника обласного НКВС (голова), обласного прокурора та першого секретаря обласного або республіканського комітету ВКП(б). Через психологічні знущання і нелюдські тортури з арештованих «вибивали» потрібні зізнання. У 1937 р. дозвіл на застосування методів «фізичного впливу на підозрюваних» (тортур) було дано на найвищому рівні ЦК ВКП(б). Нічні арешти, підозри колег на роботі, друзів, родичів, пошук шпигунів та шкідників, острах доносів та обов'язок публічно таврувати ворогів народу стали повсякденними, зародивши у свідомості людей тотальний страх і недовіру.

Внаслідок тих жахливих репресій на Соловках і в Сандармосі було підступно розстріляно кращих українських письменників та поетів. Упродовж 27 жовтня – 4 листопада 1937 р. в урочищі Сандармох поблизу міста Медвеж'єгорська (РФ) відбувся наймасовіший розстріл української інтелігенції, де НКВС вбило 1111 людей, зокрема 287 українців і пов'язаних з Україною осіб. Серед розстріляних – зірки української національної еліти – Л. Курбас, М. Куліш, М. Зеров, В. Підмогильний, М. Вороний, М. Ірчан, В. Поліщук, О. Слісаренко, П. Филипович, Г. Епік, М. Яловий. 19 травня 1938 р. у Києві у в'язницях НКВС було розстріляно 563 людини. На території України, за даними Українського інституту національної пам'яті, найбільшим похованням жертв сталінських репресій є Биківнянський ліс під Києвом, де було розстріляно понад 120 тис. жертв. Також масові поховання жертв «Великого терору» політичних репресій 1937–1938 рр. виявлені на Рутченковому полі (Донецьк), у районі Парку культури та відпочинку (Вінниця), П'ятихаток (Харків), Католицького кладовища (Умань), Єврейського цвинтаря (Черкаси), у с. Халявин (Чернігівщина), на Другому християнському цвинтарі (Одеса), на 9-му км Запорізького шосе (Дніпро). На заході України після 1939 р. також з'явилися місця масових поховань – урочище Дем'янів лаз (Івано-Франківськ), урочище Саліна (Львівська область), тюрма на Лонцького (Львів). У Харкові в будинку з символічною назвою Будинок «Слово», де мешкали українські митці, за деякими даними, упродовж 1930–1938 рр. радянська влада репресувала мешканців 40 квартир із 66.

Злочинний комуністичний режим масово знищував громадян СРСР усіх статей, національностей, релігій, професій та соціального походження. У межах «Великого терору» НКВС організувало та провело серію масових національних операцій, зокрема «німецьку операцію» 25 липня 1937 р., «польську операцію» 11 серпня 1937 р., депортацію кримських татар у 1944 р. тощо.

Нині достеменно не відома кількість жертв сталінських репресій. За оцінкою науковців, тільки страчених представників української інтелігенції періоду «Розстріляного відродження» 1930-х рр. налічується до 30000 осіб. За часи «Великого терору» в Україні (УРСР) жертвами стало понад 260000 осіб, серед яких дві третини були засуджені до розстрілу. Усього від сталінських репресій в Україні загинули мільйони безневинних людей. За останніми науковими даними є інформація про те, що за 70 років радянської влади загалом загинуло майже 25 млн українських громадян – половина населення країни. За часи комуністичного терору людей позбавляли власності, арештовували за сфальсифікованими обвинуваченнями, катували, розстрілювали, ув'язнювали у тюрмах та таборах, використовували як безоплатну робочу силу у колгоспах і на великих будовах, піддавали насильницькій депортації, обмежували у доступі до професій і т.д. В Україні було знищено політичну, культурну і духовну еліти, відбулося руйнування традиційних ціннісних орієнтацій, поширення суспільної депресії та страху, денаціоналізація.

Варто зазначити, що наразі ми простежуємо паралель подій XX ст. із сучасністю. Тобто, ми є свідками спадкоємності злочинів радянського тоталітарного режиму та сучасної російської агресії, репресій, депортацій і викрадення людей. Події сучасної війни за Незалежність України є незавершеною історією боротьби проти послідовників «червоного терору». Але, обравши боротьбу за волю і свободу, за демократичні цінності й боротьбу проти російської агресії за незалежну державу, українці винесли важливий історичний урок – тоталітарний режим боїться правди і сил спротиву. Уроки минулого сприяють у сучасній боротьбі української нації з російським терористичним режимом, а збереження спільної національної пам'яті надихає на подальший спротив російським окупантам.

У цей день ми вшановуємо пам'ять усіх невинних жертв комуністичного радянського режиму та політичних репресій Москви в Україні XX – XXI ст., які були страчені за часів СРСР і яких сьогодні продовжує катувати і вбивати, викрадати й гвалтувати терористичний режим РФ на тимчасово окупованих територіях України.

Задля відновлення історичної справедливості про злочини минулого необхідно пам'ятати, говорити і засуджувати. Сучасні злочинці мають бути покарані, а їхні злочини – засуджені міжнародним трибуналом.

Наталія ОЛЕШКО,
доцентка кафедри українознавства

❍ *ПОЕТИЧНІ ОБРІЇ*

ПІВ СВІТУ ПЛАЧЕ, ПІВ СВІТУ СКАЧЕ

Пів світу плаче, пів світу скаче...
Таке життя...
Хтось в камуфляжі, а хтось в ВЕРСАЧЕ...
Не відкриття...

Хтось помирає, хтось заробляє...
На цій війні...
Отут вже кожен сам обирає...
Що у ціні.

Для когось воля – щаслива доля...
Для когось страх...
Хтось в повен зріст посеред поля...
Хтось по ярах...

Хтось мовчки робить, не горлопанить...
Хтось лиш кричить...
Один лікує, а інший ранить...
Коли мовчить.

Хтось розуміє, хтось не уміє...
Пізнати суть...
Хтось геть заслабне, а хтось зміцніє...
Пройшовши путь...

Комусь для щастя достатньо промінь...
Комусь весь світ...
Когось потопить весняна повінь...
Хтось зробить пліт.

Для когось в радість зустріти старість...
Дожити день...
Хтось вірить в долю, а хтось в реальність...
Одну лишень...

І всі звемося людьми неначе...
Не відкриття...
Пів світу плаче, пів світу скаче...
Таке життя.

Галина МОМОТ

* * * * *

Ввійшла орда, обідрана, голодна,
На землю хліборобів, трударів...
Потомки ви «вєлікава» народа?!
Ні, ви – нащадки вічних злидарів!
Ви – голодранці, холуї у лаптях,
Ниці раби своїх недоцарів!
Аж тут вам заманулось прийти раптом,
Щоб підкорити край княжих синів!
Вам і не снилось, як ми тут живемо!
В найкращих снах не снилось, м@скалі:
Що ми їмо, вдягаємо і п'ємо,
Що в нас асфальт у кожному селі!
А вам дано – за ваше ж лихе серце! –
ПропОвзати в багнюці весь ваш вік!
Як ви могли подумать, що без герцю
Свій шмат землі віддасть вам трудівник?!
У наших жилах кров тече князівська,
Затим – козацька кров по них тече,
Тож ваше голодране дике військо
Від нашого меча не утече!
Ви хочете з землі нас постирати?!
А дзуськи вам! Навіть старі й малі
Готові танки голіруч тримати!
Тож йдіть туди..., де ваші кораблі!!!
Поляжете усі! Всі до одного
В землі свободолюбних трударів!
А потім понесете кару в Бога:
За землю цю, за кров наших синів.

Валентина МАТВІЇВ

* * * * *

Граються велетні в ігри свої небезпечні,
Сотнями списують долі маленьких людей:
«Тут – вже стріляти,
а тут ще погрози доречні,
Там розіграємо козир старих і дітей!»
Карти тасують, фігури свої розставляють,
Крутять зухвало вони ігровий барабан,
Жваво й захоплено шанси свої розглядають,
Мають в кишені завжди запасний вони план!
Думають велетні: «Світ – це велика арена,
Нам пощастило нагайку тримати в руках!
Хай розповзається паніка, наче гангрена,
Владу утримати нам допоможе лиш страх!
Ми ж – на Олімпі,
в броньованих тихих кімнатах
Дивимось шоу під віскі, коньяк чи вино.
Норми моралі?
На них нам давно наплювати!
Люди – це просто ресурс, і на них все одно!»
Ігри тривають. Історія жорнами меле,
Нищить нещадно
маленьких людей на Землі…
Але настануть часи справедливі. Ой, леле!
Будуть гіганти беззахисні, ниці й малі!
Всесвіт влаштований мудро, не їм зрозуміти:
Завжди у всьому тримається чітко баланс.
Нині ти велетень –
завтра вже можеш зміліти,
Нищиш сьогодні –
а завтра благаєш про шанс.
Кожна змарнована доля, розірване серце,
Кожна розтоптана
іскра людського життя –
Все це сторицею, велетні, вам повернеться,
Й не допоможуть ні гроші, ані каяття!
Ви – не боги. І над вами є сили Всевишні,
Вас розіграють так само безжально у грі!
Й будуть судити за ваші провини колишні,
І не подивляться, ким ви були на Землі…

Вікторія ЧОРНІЙ

КОЛЬОРОВІ СМУГИ

коли кольорові смуги райдуги
сполучають весну і літо,
коли цвіт, наче білий попіл,
розсипається клаптями по всьому світу,
коли люди, за мир вмираючи,
до безпам'яти хочуть жити,
коли сміх – в парадигмі гріховности,
бо час на «плакати», а не «радіти»,
коли уперте «побачимось?»
обіймає відверте «обов'язково!»,
коли без потреби пояснення,
бо все відчуваєш з пів слова,
коли сто причин, щоб зникнути,
і лиш одна, щоб себе лишити,
коли довкола мільйони довершених,
а цінність – лише ти,
коли важко до болю дихати,
та не кисню бракує в крові,
коли почуття до біса несподівані,
бажані, але зовсім не обов'язкові,
коли гра почалась без наміру, але правила
в кожного різні,
коли можна чекати довго, та не вічно
(ілюзії ж не залізні!),
коли хаос стає несподівано
алгоритмом подій рандомних,
коли адреса, паспорт і код не рятують
за станом душі бездомних,
коли всесвіт усіма фібрами
кричить «йди!», а ти,
як загублений, добровільно заточений
в скелю безмовник,
складаєш руки у човник і молишся…

Ольга ПЕТРИШИНА

❍ *СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ*

СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ І ЖВАВІ ДИСКУСІЇ

Нещодавно у Державному податковому університеті (м. Ірпінь) відбувся IV Національний форум органів студентського самоврядування, організований студентським парламентом вишу, де взяли участь здобувачі закладів вищої освіти України.

Цьогорічний форум об'єднав лідерів і представників органів студентського самоврядування, молодіжних активістів і експертів у галузі освіти та громадянського суспільства, ставши продовженням серії національних зустрічей лідерів ЗВО, що проводяться з метою розвитку студентського руху в Україні.

Під час офіційного відкриття форуму виступили: олімпійська призерка і чемпіонка Європи Ірина Коляденко, тенісист і військовий Сергій Стаховський, керівник Президентського фонду підтримки освіти і науки Юрій Петрушенко, заступник голови НАЗЯВО Іван Назаров, голова Українського інституту національної пам'яті Олександр Алфьоров, заступниця міського голови Ірпеня Юлія Осінська, голова Асоціації випускників ДПУ та медіаексперт Олександр Глущенко, а також представники державних інституцій, освіти і громадського сектору.

Поважні гості поділилися своїм досвідом роботи у публічному просторі та відповіли на запитання молоді.

Ми взяли участь у численних цікавих заходах, спрямованих на об'єднання студентських рад, обговорення проблем молоді, розвитку студентського лідерства, захисту прав студентів та формування єдиної позиції щодо освітньої політики.

Так, на зустрічі з Катериною Сташко та Андрієм Чорноволом, медійні спікери розповіли про свій шлях у вітчизняному медіа та дали студентам поради як долати страх перед публікою і досягати поставлених цілей.

Ми також побували на Романівському мосту, зруйнованому загарбниками у другий день війни, де підняли великий прапор України та вшанували загиблих.

На стратегічній сесії студенти з різних регіонів України шукали відповіді на запитання, що стосуються майбутнього молоді та країни, визначали точки взаємодії між державним, приватним і громадським секторами та студентським самоврядуванням.

Усі ми працювали в командах, розробляли концепції, презентували свої рішення та брали участь у відкритих дискусіях, не уникаючи складних тем та виробляючи реальні механізми їх реалізації.

Насамкінець сесії відбулася мотиваційна зустріч із громадським і культурним діячем Олексієм Донцовим, який розповів про свій шлях креатора онлайн-медіа MUZVAR, прийняття рішень та перші кроки у професії.

Під час підбиття підсумків злагодженої триденної роботи в Ірпіні ми розробили «Капсулу часу».

Ці травневі дні залишили багато приємних спогадів, адже ми взяли участь у численних ініціативах, обмінялися досвідом роботи органів студентського самоврядування зі своїми ровесниками з усієї країни та ведучими з великим досвідом і завели нові знайомства.

IV Національний форум органів студентського самоврядування довів, що нинішня молодь – це не лише про ініціативність, але й про готовність брати відповідальність, дискутувати, домовлятися та формувати власне бачення розвитку України.

Емма ЧОРНА, гр. Т-11-25

ЗА ЛАШТУНКАМИ STUD.IMPROVE 2.0

Коли ми задумували STUD.IMPROVE 2.0, мені здавалося, що після першого форуму знаємо все. Що є чіткий алгоритм, команда, яка розуміє один одного з півслова, і прекрасна локація в самому серці нашого незламного міста – Харківський дипломатичний клуб.

Але реальність, як завжди, внесла свої корективи, перетворивши останні декілька тижнів на справжній марафон на виживання. Сказати, що це було важко – нічого не сказати.

Уявіть картину: у тебе написання дипломної роботи, де терміни не просто спливають, а відверто горять. Паралельно ти маєш координувати величезну команду, вести офіційну переписку з університетами (де через банальний людський фактор і стрес ми плутаємо ПІБ ректорів і потім навздогін пишемо офіційні вибачення), контролювати тисячу дрібниць від дрес-коду учасників до обідніх перерв. І як «вишенька на торті» – таймінг спікерів, що за декілька днів до старту починає сипатися. Хтось не встигає через форс-мажори, десь доводиться буквально за секунду переформатовувати програму, шукати заміну та адаптувати теми, щоб понад 70 відвідувачів, які повірили нам і прийшли до зали, не відчули жодного організаційного збою. Були моменти, коли хотілося просто вимкнути телефон і сказати: «Все, з мене досить».

Але чому ми не зупинилися? Бо для мене цей рік – особливий. Це мій останній рік на посаді голови студентської ради ХНАДУ. Рік шаленого темпу, безсонних ночей і постійної боротьби за те, щоб студентське життя в Харкові вирувало, попри обстріли, тривоги та онлайн-формати. Дивлячись на Кузьму, який став моєю правою рукою, Марію, Оксану, Машу і наших самовідданих помічників, я розумів, що не маю права дати слабину. Коли ти бачиш, як у залі Дипломатичного клубу збираються амбітні й трохи розгублені хлопці та дівчата, які готові вчитися, – усе переддипломне навантаження і шалений організаційний ритм просто зникають.

STUD.IMPROVE 2.0 відбувся. Ми зібрали крутих спікерів, почули історії від Влада Двіжа, Ігоря Жалоби, команди Barstylers і багатьох інших. Ми створили простір, де усі знайомилися, посміхалися і робили фото. Мій час на посаді голови ОСС добігає кінця, але я йду з абсолютним спокоєм. Попереду у кожного з нас – безліч викликів, захисти дипломів, непередбачувані форс-мажори і зміна планів. Однак не бійтеся, коли все йде шкереберть. Саме в такі моменти, коли здається, що ти не справляєшся, і народжується справжнє лідерство.

Творіть, помиляйтеся і виправляйте помилки, але ніколи не зупиняйтеся, адже ХНАДУ – це велика сила й далі буде тільки більше і ще краще!

Іван КУРИЛО, голова студентської ради

❍ ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

КОЗАЦЬКИЙ ДВОБІЙ

У травні в селищі Подчетртек (Словенія) відбувся чемпіонат Європи з козацького двобою, що став масштабною спортивною подією, де майже 1300 учасників із 17 країн продемонстрували високий рівень підготовки.

За результатами командного заліку збірна України впевнено посіла перше місце, підтвердивши лідерські позиції на міжнародній арені. Друге місце виборола команда Чехії, третє – представники Німеччини.

У складі національної збірної України успішно виступив здобувач вищої освіти нашого університету Максим Данець (гр. МА-31-23), який вкотре підтвердив бездоганну спортивну майстерність.

За підсумками змагань Максим здобув перше місце у розділі «point-fighting» і третє у розділі «light-contact».

Під час турніру наш спортсмен провів п'ять поєдинків і здобув перемогу над представниками Німеччини, Італії, Франції та Австрії, зробивши вагомий внесок у загальний успіх збірної України.

Щиро вітаємо Максима Данця з високим спортивним досягненням та бажаємо йому міцного здоров'я, подальших успіхів і перемог на міжнародній арені!

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80.

Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204.

Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua

Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ.

Тираж – Сайт

Зам. № 20/26-В від 26.05.2026 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**

Коректура **Л.А. Пустовойтової**

Комп'ютерна верстка **В.Ф. Погрібна**

Фото **О.М. Александрова**

ВОЛЕЙБОЛ

Нещодавно у спортивному комплексі Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого відбулися фізкультурно-оздоровчі заходи та змагання з волейболу серед здобувачів закладів вищої освіти «Пліч-о-пліч Всеукраїнські студентські ліги», що пройшли під гаслом «Разом переможемо».

У турнірі взяли участь команди ЗВО Харкова, які продемонстрували високий рівень спортивної майстерності, командний дух та жагу до перемоги. Змагання проходили у напруженій і безкомпромісній боротьбі, а кожна гра дарувала вболівальникам яскраві емоції та видовищний волейбол.

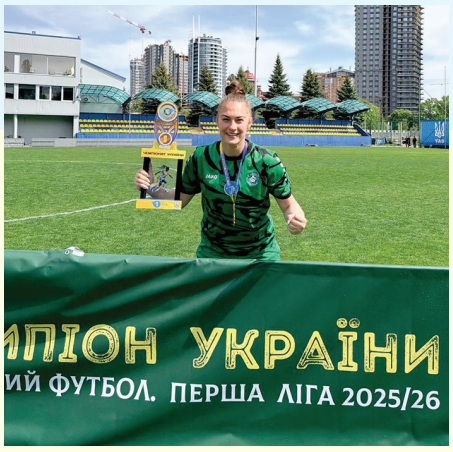
Команда нашого університету у складі Михайла Бондаренка (гр. А-11-25), Артура Сидоренка (гр. Т-12-25), Філіпа Веремейчіка (гр. ЕПП-41-22), Івана Говорухи (гр. М-33-23), Кирила Зінченка (гр. Т-43-22) та Антона Кравченка (гр. М-11-25) гідно представила ХНАДУ на цих престижних змаганнях.

Наші волейболісти продемонстрували згуртованість, наполегливість та високий рівень підготовки, впевнено долаючи суперників на шляху до фіналу.

За підсумками турніру наша команда у запеклій боротьбі виборола почесне друге місце серед закладів вищої освіти міста Харкова.

Щиро вітаємо гравців із вагомим досягненням і бажаємо їм гідних здобутків, лише переможного натхнення та подальших успіхів на спортивних аренах!

НАША ГОРДІСТЬ

Випускниця дорожньо-будівельного факультету нашого університету, майстер спорту України з пляжного футболу та голкіперка ЖФК «Маріуполь» Єлізавета Голик стала чемпіонкою України серед жіночих команд Першої ліги 2025–2026 сезону.

У фінальному протистоянні команда «Маріуполь» зустрілася з ЖФК «Ужгород». Після двох напружених матчів доля чемпіонства вирішувалася у серії пенальті, де «Маріуполь» здобув перемогу з рахунком 9:8 та виборов право виступати у Вищій лізі.

Єлізавета Голик також є кращою воротаркою Кубка України з пляжного футболу.

Вітаємо Єлізавету з таким вагомим досягненням і бажаємо їй нових спортивних перемог!

ШАХИ

У Харкові відбувся Кубок КЗ «Центр бойових мистецтв» ХОР зі швидких шахів, що об'єднав представників різних видів єдиноборств, які продемонстрували швидкість реакції і стратегічне мислення, витримку і здатність приймати правильні рішення у напружених ігрових ситуаціях.

За шахівницями панувала особлива атмосфера: хвилювання перед початком партій, напружена боротьба до останнього ходу, радість від вдалих комбінацій та щирі емоції після завершення турніру.

Пишаємося тим, що на цих змаганнях наш університет гідно представила здобувачка вищої освіти Поліна Білецька (гр. МА-11-25), яка продемонструвала високий рівень майстерності, вибороши перше місце.

Вітаємо Поліну з блискучою перемогою і бажаємо їй нових спортивних та інтелектуальних здобутків!

СК «Автодорожник»

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.